

MILJØGODKENDELSE

**Husdyrbruget beliggende
Nørengen 17, Holtet, 9362 Gandrup**

Dato for godkendelsen:	15. april 2016
CHR-nr.	33213
CVR-nr:	21429902
Matr. nr., ejerlav	5k Gåser By, Øster Hassing
Husdyrbrugets adresse:	Nøringen 17, 9362 Gandrup
Ejer af husdyrbruget:	Per Nørgaard, Nøringen 17, 9362 Gandrup
Ansøger:	Ejer af husdyrbruget
Tilsynsmyndighed:	Aalborg Kommune Miljø- og Energiforvaltningen LandMiljø Stigsborg Brygge 5 9400 Nørresundby
Sagsbehandler på godkendelsen	Hamid Manafi/Nils Nørgaard Aalborg Kommune Miljø- og Energiforvaltningen LandMiljø Stigsborg Brygge 5 9400 Nørresundby
Sagsnummer:	2015-044084

Læsevejledning

Denne miljøgodkendelse indeholder dels en beskrivelse af den ansøgte produktion, vurdering af det ansøgte, samt en række stillede vilkår for godkendelsen. Indledningsvist meddeles miljøgodkendelsen med angivelse af klagevejledning. Herefter følger vilkår med beskrivelse og vurdering tilknyttet opdelt efter emne. Vilkår for egenkontrol er samlet i et afsnit sidst i godkendelsen. Herefter følger en række bilag, jf. bilagslisten, herunder en samlet oversigt over vilkår.

Ved anvendelsen af begrebet husdyrbrug forstås en bedrift, hvorpå der er et dyrehold af mere end 3 dyreenheder, dyreholdet med tilhørende stalde og lignende, gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg, øvrige faste konstruktioner samt tilhørende arealer. Ved arealer forstås ejede og forpagtede markarealer samt natur- og skovområder til ejendommen.

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	Meddelelse om miljøgodkendelse	7
1.1	Godkendelse	7
1.2	Offentlighed	7
1.3	Gyldighed og retsbeskyttelse.....	8
1.4	Revurdering af miljøgodkendelsen	9
1.5	Offentliggørelse	9
1.6	Klagevejledning	9
1.7	Kopi af miljøgodkendelsen er sendt til:	11
2	Resumé og samlet vurdering	12
3	Generelle forhold	14
3.1	Vilkår til generelle forhold	14
3.2	Beskrivelse af husdyrbruget	14
3.3	Meddelelsespligt – Anlæg, arealer, ejerforhold	15
4	Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold.....	16
4.1	Vilkår til placering i landskabet mv.....	16
4.2	Beskrivelse af placering i landskabet.....	16
4.3	Planmæssige forhold og afstandskrav til anlægget.....	16
4.4	Fredninger, fortidsminder, bygge- og beskyttelseslinjer mm	17
4.5	Vurdering af husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold.....	17
5	Husdyrhold, staldanlæg og drift	18
5.1	Husdyrhold	18
5.1.1	Vilkår til kvægproduktion	18
5.1.2	Beskrivelse og vurdering af kvægproduktion	18
5.2	Anlægget.....	19
5.2.1	Vilkår til staldinventar og drift	19
5.2.2	Beskrivelse af staldinventar og drift.....	19
5.2.3	Vurdering af staldinventar og drift.....	19
5.3	Ventilation.....	19
5.3.1	Vilkår til ventilation	19
5.3.2	Beskrivelse af ventilation.....	19
5.3.3	Vurdering af ventilation	20
5.4	Rengøring af staldanlæg, herunder vandforbrug	20
5.4.1	Vilkår til rengøring af staldanlæg, herunder vandforbrug	20
5.4.2	Beskrivelse af rengøring af staldanlæg, herunder vandforbrug.....	20
5.4.3	Vandbesparende foranstaltninger	20
5.4.4	Vurdering af rengøring af staldanlæg, herunder vandforbrug	20

5.5	<i>Energiforbrug</i>	20
5.5.1	Vilkår til energi	20
5.5.2	Beskrivelse af energiforbrug.....	20
5.5.3	Energibesparende foranstaltninger	21
5.5.4	Olie	21
5.5.5	Vurdering af energiforbrug	21
5.6	<i>Restvand, herunder regnvand</i>	21
5.6.1	Vilkår for afløbsforhold for restvand, herunder regnvand.....	21
5.6.2	Beskrivelse af afløbsforhold for restvand, herunder regnvand.....	21
5.6.3	Vurdering af afløbsforhold for restvand, herunder regnvand.....	21
5.7	<i>Affaldshåndtering</i>	22
	Vilkår til bortskaffelse af affald.....	22
5.7.1	Beskrivelse af affaldshåndtering.....	22
5.7.2	Vurdering af affaldshåndtering	22
5.8	<i>Opbevaring af kemikalier, olie, handelsgødning og hjælpestoffer</i>	22
5.8.1	Vilkår til opbevaring af kemikalier, olie, handelsgødning og hjælpestoffer	23
5.8.2	Beskrivelse af opbevaring af kemikalier, olie, handelsgødning og hjælpestoffer..	23
5.8.3	Vurdering af opbevaring af kemikalier, olie, handelsgødning og hjælpestoffer	23
5.9	<i>Uheld og risici</i>	23
5.9.1	Vilkår for uheld og risici	23
5.9.2	Redegørelse for mulige uheld	24
5.9.3	Minimering af risiko for uheld	24
5.9.4	Vurdering af uheld og risici.....	24
6	Gødningsproduktion og –håndtering	26
6.1	<i>Gødningstyper og mængde</i>	26
6.1.1	Vilkår til afsætning af husdyrgødning.....	26
6.1.2	Beskrivelse og vurdering af afsætning af husdyrgødning	27
6.2	<i>Flydende husdyrgødning</i>	27
6.2.1	Vilkår for gyllebeholdere og håndtering af gylle	27
6.2.2	Beskrivelse af gyllebeholdere og håndtering af gylle	27
6.2.3	Vurdering af gyllebeholdere og håndtering af gylle.....	28
6.3	<i>Fast husdyrgødning</i>	28
6.3.1	Beskrivelse af dybstrøelse	28
6.3.2	Vurdering af fast gødning/dybstrøelse.....	28
6.3.3	Beskrivelse af udbringning af husdyrgødning.....	28
6.3.4	Vurdering af udbringning af husdyrgødning.....	29
6.4	<i>Anden organisk gødning</i>	30
6.4.1	Vilkår til opbevaring af ensilage.....	30
6.4.2	Beskrivelse af opbevaring af ensilage	30
6.4.3	Vurdering af opbevaring af ensilage.....	30
7	Forurening og andre gener fra husdyrbruget	31
7.1	<i>Ammoniakpåvirkning og gener fra husdyrbruget</i>	31
7.1.1	Ammoniak og natur	31
7.1.2	Beskrivelse af ammoniakfordampning fra anlægget.....	31
7.1.3	Natur beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3	31

7.2	<i>Teknik til reduktion af ammoniakfordampning og fosforindhold i gødningen</i>	34
7.2.1	Beskrivelse af fodervalg	34
7.2.2	Vurdering af fodervalg	34
7.2.3	Vilkår til spalteskrabere	34
7.2.4	Beskrivelse og vurdering af spalteskrabere	34
7.3	<i>Lugt</i>	35
7.3.1	Vilkår til lugt fra dyreholdet	35
7.3.2	Beskrivelse af lugt fra dyrehold	35
7.3.3	Vurdering af lugt fra dyrehold	36
7.4	<i>Fluer og skadedyr</i>	36
7.4.1	Vilkår for flue- og skadedyrsbekæmpelse	36
7.4.2	Vurdering af flue- og skadedyrsbekæmpelse	36
7.5	<i>Transport</i>	37
7.5.1	Vilkår for transport	37
7.5.2	Beskrivelse af transport	37
7.5.3	Vurdering af transport	37
7.6	<i>Støj</i>	37
7.6.1	Vilkår for støj	37
7.6.2	Beskrivelse af støj	38
7.6.3	Vurdering af støj	38
7.7	<i>Støv</i>	38
7.7.1	Vilkår for støv	38
7.7.2	Beskrivelse af støv	38
7.7.3	Vurdering af støv	38
7.8	<i>Lys</i>	39
7.8.1	Vilkår for lys	39
7.8.2	Beskrivelse af lys	39
7.8.3	Vurdering af lys	39
8	Arealerne	40
8.1	<i>Generelt om påvirkning af vandmiljøet med næringsstoffer</i>	40
8.1.2	Påvirkning af grundvand	40
	Samtlige husdyrbrugets udbringningsarealer ligger udenfor sårbare områder ift. grundvand, dvs. udenfor:	40
8.1.3	Overfladevand	41
8.1.4	Påvirkning af marine områder i forhold til habitatdirektivet	43
9	Bedste tilgængelige teknik (BAT)	44
9.1	<i>Emissionsgrænseværdi for ammoniak og fosfor</i>	44
9.1.1	Beregning af den maksimale ammoniakfordampning	44
9.1.2	Vurdering af BAT for ammoniak	45
9.1.3	Beskrivelse af emissionsgrænseværdi for fosfor	45
9.1.4	Vurdering af emission af fosfor	45
9.2	<i>Management (ledelses- og kontrolrutiner)</i>	46
9.2.1	Ammoniakfordampning fra udbringning af husdyrgødning	47
9.2.2	Dybstrøelse	47
9.2.3	Nitratudvaskning ved udbringning af husdyrgødning	47

9.2.4	Gener fra husdyrbruget	47
9.2.5	Forbrug af energi og vand	47
9.2.6	Energibesparende foranstaltninger	48
9.2.7	Vandbesparende foranstaltninger	48
9.2.8	Opbevaring af affald, kemikalier, olie, handelsgødning og hjælpestoffer	48
9.2.9	Samlet vurdering i forhold til BAT	48
10	Alternative løsninger og 0-alternativet	49
10.1	<i>Alternative løsninger</i>	49
10.1.1	Vurdering af alternative løsninger	49
10.2	<i>0-alternativ</i>	49
10.2.1	Vurdering af 0-alternativ	49
11	Husdyrbrugets ophør	50
11.1	<i>Nedlukningsplan</i>	50
11.2	<i>Vilkår for nedlukningsplan</i>	50
11.3	<i>Vurdering af ophør</i>	50
12	Kontrol, egenkontrol og dokumentation	51
12.1	<i>Vilkår for tilsyn, kontrol og egenkontrol</i>	51
13	Bilagsliste	52
14	Lovoversigt og kildehenvisninger	53
15	Samlet oversigt med vilkår	54

1 Meddelelse om miljøgodkendelse

1.1 Godkendelse

Aalborg Kommune meddeler miljøgodkendelse til udvidelse af husdyrbruget på Nøringen 17, 9362 Gandrup fra 240,46 dyreenheder (DE) til 372,72 DE.

Godkendelse sker efter § 12, stk. 2 i Husdyrloven¹.

Godkendelsen gælder kun for det ansøgte. Der må herefter ikke ske udvidelse eller ændring i husdyrbruget, før ændringen er anmeldt og godkendt af Aalborg Kommune.

Miljøgodkendelsen tager udgangspunkt i gældende love og vejledninger vedrørende husdyrbrug og indeholder vilkår for husdyrbrugets indretning, drift og kontrol. Godkendelse med tilhørende vilkår er givet på baggrund af de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet samt det supplerende materiale, der er fremkommet under sagsbehandlingen.

Miljøgodkendelsen indeholder beskrivelse og vurdering af miljøpåvirkningerne. I miljøvurderingen gøres der rede for konsekvenserne af det ansøgte projekt ved vurdering af påvirkningen for omkringboende og miljøet i bred forstand herunder bl.a. grundvand, overfladevand, natur og landskab.

Aalborg Kommune har udarbejdet miljøgodkendelsen med hensyntagen til den gældende kommuneplan.

Det er Aalborg Kommunes vurdering, at følges miljøgodkendelsens vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, vil det ansøgte ikke medføre en væsentlig virkning på miljøet.

Det er kommunens vurdering, at det ansøgte ikke vil påvirke Natura 2000 områder væsentligt, og ej heller vil have negativ indflydelse på planter eller dyr omfattet af bilag IV², artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistor på eller umiddelbart op til husdyrbrugets arealer.

Vilkårene i denne godkendelse skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt fra det tidspunkt, hvor godkendelsen udnyttes.

Det skal bemærkes, at Aalborg Kommune altid kan revidere vilkårene i en godkendelse for at forbedre husdyrbrugets kontrol med egen forurening (egenkontrol) eller opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn.

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse.

1.2 Offentlighed

¹ Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug.

² Habitatdirektivet fra 1992 (Rådets direktiv 92/43/EØF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter med senere ændringer).

Ansøgningen blev offentliggjort på kommunens hjemmeside i perioden fra 20. oktober 2015 til den 11. november 2015. Kommunen modtog ingen henvendelser ifm. offentliggørelse af ansøgningen.

Udkast til miljøgodkendelsen har været i 6 ugers høring hos ansøger, konsulent, andre parter i sagen og naboer.

I høringsperioden modtog kommunen en indsigelse fra en af naboerne til husdyrbruget med anmodning om en tilstandsvurdering af Nørengen, da vejen - ifølge indsigelsen – ikke er dimensioneret svarende til de tunge køretøjer, som betjener husdyrproduktionen på Nørengen 17. Samtidig blev kommunen anmodet om at se nærmere på forholdene ved det nærmeste vandløb (Skovåen), da vandløbet er at blive undermineret af Nørengen. Kommunen har efter en besigtigelse af forholdene igangsat en brinksikring af vandløbet. Derudover er kommunen i færd med at foretage en tilstandsvurdering af vejen.

Med relation til husdyrloven har kommunen vurderet, at den ansøgte udvidelse ikke vil medføre væsentlige gener som følge af øget transport og trafik i forbindelse med driften af husdyrbruget.

1.3 Gyldighed og retsbeskyttelse

Projektet vil blive gennemført i 4 etaper. Den ansøgte udvidelse af dyreholdet forventes realiseret senest 4 år efter miljøgodkendelsen er meddelt, mere herom i kapitel 3.

Miljøgodkendelsen giver en retsbeskyttelse i 8 år fra offentliggørelse, dvs. at der er 8 års retsbeskyttelse for nye krav fra tilsynsmyndigheden i denne periode.

Miljøgodkendelsen er fortsat gældende efter retsbeskyttelsesperiodens udløb. Men når der er forløbet mere end 8 år efter, der første gang er meddelt godkendelse, kan tilsynsmyndigheden ændre vilkårene heri ved påbud eller nedlægge forbud imod fortsat drift.³

Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 4 år fra denne afgørelses meddelelse. Bygge- og anlægsarbejder skal være iværksat senest 2 år efter miljøgodkendelsen er meddelt men den maksimale produktion skal være opnået indenfor 4 år efter miljøgodkendelsen er meddelt.

Herefter gælder, at hvis den meddelte miljøgodkendelse, ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i 3 på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste tre år.

Igangsætning af bygge- og anlægsarbejde som er godkendt iht. miljøgodkendelsen betragtes som udnyttelse af denne miljøgodkendelse, hvilket indebærer overholdelse af vilkårene i afgørelsen.

Ligeledes betragtes miljøgodkendelsen som udnyttet ved opstart af udvidelse af dyreholdet, hvorfor vilkårene i miljøgodkendelsen skal overholdes allerede ved opstart af udvidelse af besætningen.

---

³ Jævnfør § 41 i husdyrloven.

Udskiftning af udbringningsarealer kræver en forudgående anmeldelse til kommunen. Det samme gælder hvis der bliver foretaget ændringer på husdyrbruget eksempelvis i form af modtagelse/afsætning af gylle eller andet, som ikke fremgår af denne miljøgodkendelse.

Denne godkendelse omfatter kun forhold, der reguleres i henhold til miljøbeskyttelsesloven og husdyrloven med tilhørende bekendtgørelser. Øvrige tilladelser efter andre lovgivninger skal indhentes særskilt, f.eks. byggeloven, naturbeskyttelsesloven, brandloven og arbejdsmiljøloven.

1.4 Revurdering af miljøgodkendelsen

Husdyrbrugets miljøgodkendelse skal, jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første revurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år. Første revurdering er planlagt påbegyndt i 2024.⁴

Aalborg Kommune kan dog tage godkendelsen op til revurdering inden for de 8 år og om nødvendigt meddele påbud eller forbud, jf. Husdyrbrugslovens § 40, stk. 2, hvis:

- Der fremkommer nye oplysninger om forureningens skadelige virkning,
- forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse, eller
- forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse.

Det samme er tilfældet, hvis:

- Der sker væsentlige ændringer i den bedst tilgængelige teknik, således at der skabes mulighed for en betydelig nedbringelse af emissionerne, uden at det medfører uforholdsmæssigt store omkostninger, eller
- det af hensyn til driftssikkerheden i forbindelse med processen eller aktiviteten er påkrævet, at der anvendes andre teknikker.

Såfremt husdyrbruget ønsker ændringer i miljøgodkendelsen, kan der altid ansøges herom. Der skal altid indsendes en ny ansøgning om miljøgodkendelse ved udvidelser eller ændringer.

1.5 Offentliggørelse

Godkendelsen vil blive offentliggjort på kommunens hjemmeside den 15. april 2016.

1.6 Klagevejledning

Miljøgodkendelsen kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet af ansøgerne og enhver, der har individuel væsentlig interesse i sagens udfald, en række foreninger samt organisationer jf. husdyrlovens §§ 84 - 87.

---

⁴ Jævnfør § 40 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

Klagefristen er 4 uger fra den dag afgørelsen er offentliggjort. Klagefristen udløber **den 13. maj 2016**.

Eventuel klage skal indgives via Klageportalen på www.nmkn.dk, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk ligesom du plejer, med Nem-ID eller NEMID medarbejder. Klagen sendes gennem klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på kr. 500. Du betaler gebyret med betalingskort i klageportalen.

Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

En eventuel klage har ikke opsættende virkning med mindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet. Udnyttelsen af godkendelsen sker dog på ansøgerens eget ansvar (for egen regning og risiko) og indebærer ingen begrænsninger i klagemyndighedens ret til at ændre eller ophæve godkendelsen.

Ansøger vil efter klagefristens udløb blive underrettet om, hvorvidt der er modtaget klage over denne afgørelse.

Eventuelt søgsmål (domstolsprøvelse) skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er offentliggjort, jf. husdyrlovens § 90.

Nørresundby den 14. april 2016

Hamid Manafi

Miljøsagsbehandler

1.7 Kopi af miljøgodkendelsen er sendt til:

- Agrinord Landboforening, att. Carsten Aarup – via e-mail: caa@agrinord.dk
- Kasper Ammitzbøll Rasmussen, Nørengen 13, 9362 Gandrup
- Per Nørgaard, Nørengen 17, 9362 Gandrup
- Annette Nørgaard Nielsen, Nørengen 18, 9362 Gandrup
- Stine Vistrup, Nørengen 15, 9362 Gandrup, via e-mail: smv@arkil.dk
- Plan&Byg, John Blake Cocks (By- og landskabsforvaltningen)
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V – via e-mail: natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening – Nordjyllands Amt, v/Kurt Rasmussen, Frimosevej 27, 9330 Dronninglund – via e-mail: aalborg@dof.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø – via e-mail: dnaalborg-sager@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, DN Aalborg, via e-mail: aalborg@dn.dk
- Miljøministeriet, Børsgade 4, 1215 København K, via e-mail: mim@mim.dk
- Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen NORD, Langelandsvej 8, 8940 Randers, via e-mail: senord@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia, via e-mail: mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen v/Niels Barslund, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup, via e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsted, via e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Lars Brinch Thygesen, Worsaaesgade 1, 7100 Vejle, via e-mail: lbt@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Jakob Kjær Madsen, Åbrinken 7, 8800 Viborg, via e-mail: jkm@sportsfiskerforbundet.dk
- Det økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N, via e-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1. sal, 1651 København V, via e-mail: ae@aeraadet.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstrædet 17, Postboks 2188, 1017 København K, via e-mail: fbr@fbr.dk
- NaturErhvervsstyrelsen, Center for Jordbrug, Miljø – via e-mail: miljo@naturerhverv.dk

Mailliste:

natur@dof.dk; aalborg@dof.dk; dnaalborg-sager@dn.dk; aalborg@dn.dk; mim@mim.dk;
senord@sst.dk; mail@dkfisk.dk; nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk;
post@sportsfiskerforbundet.dk; lbt@sportsfiskerforbundet.dk; jkm@sportsfiskerforbundet.dk;
husdyr@ecocouncil.dk; ae@aeraadet.dk; fbr@fbr.dk; miljo@naturerhverv.dk

2 Resumé og samlet vurdering

Ikke teknisk resumé

Per Nørgaard, Nøringen 17, 9362 Gandrup har ansøgt Aalborg Kommune om en miljøgodkendelse efter husdyrlovens § 12, stk. 2.

Sagen er indsendt i 2015 gennem det digitale ansøgningssystem www.husdyrgodkendelse.dk.

Aalborg Kommune har foretaget vurderingen på baggrund af ansøgningsskema nr. 79372 version 6 af 7. april 2016 samt yderligere supplerende materiale.

Produktionsudvidelse

Per Nørgaard driver og ejer malkekvægproduktionen på Nøringen 17, 9362 Gandrup. Den nuværende produktion er godkendt til 152 køer med opdræt svarende til 240,46 DE. Denne produktion ønskes udvidet til i alt 200 køer med opdræt svarende til 372,72 DE.

Anlægsændringer

Udvidelse af dyreholdet foretages ved ombygning af den eksisterende ladebygning til en kviestald. Derudover vil der blive etableret en ensilageplads mellem siloerne og ladebygningen, jf. kortbilag til miljøgodkendelsen.

Tidligere meddelte afgørelser

Husdyrbruget er omfattet af følgende afgørelser:

- Anmeldelse om skift i dyrtpe fra den 28. juni 2011 (anmeldelsen omfattede en ændring af kvægbesætningen til flere køer og færre kvier), og
- Anmeldelse om etablering af en gyllebeholder samt ændring i dyrtpe fra den 28. juli 2015 (anmeldelsen omfattede opførelse af en gyllebeholder på 3.000 m³ umiddelbart nordøst for den eksisterende gyllebeholder suppleret med en ændring i dyresammensætningen svarende til husdyrbrugets nuværende produktion på 240,46 DE).

Lugt

Lugtkriteriet er overholdt, og det er ikke nødvendigt at stille skærpede krav til lugt.

Udbringningsarealer

Samtlige projektets udbringningsarealer har status som ejet/forpagtet og udgør i alt 138,57 ha.

Kvælstofudvaskning

Samtlige projektets arealer ligger udenfor nitratklasserne og beregningerne foretaget i IT-ansøgningen viser, at udvaskningen i forhold til overfladevand er overholdt, da den reelle udvaskning er identisk med den maksimale tilladte udvaskning. Herefter er kravene til kvælstofudvaskning overholdt.

Nitratudvaskning

Projektet omfatter ikke arealer beliggende indenfor nitratfølsomme indvindingsområder eller i indvindingsoplande til vandværker.

Fosfor

Udbringningsarealerne ligger udenfor fosforfølsomme områder med opland til Natura 2000-områder.

Natur, habitat, overfladevand, grundvand

Projektets udbringningsarealer er ikke beliggende indenfor opland til marine habitatområder men afvander indirekte til sådanne. På denne baggrund er der foretaget en vurdering af habitatområderne sammenholdt med projektets N og P udledning hertil, jf. kapitel 8.

Ammoniak

Den indsendte ansøgning overholder de gældende regler for ammoniakfordampningen fra stald og lager.

Ifølge beregninger foretaget i IT-ansøgningen vil ammoniakfordampningen i den ansøgte projekt være på 1.965 kg N/år og projektet overholder det generelle krav om reduktion af ammoniakfordampning.

Der er ca. 6 km. til nærmeste naturtyper, der er omfattet af husdyrlovens § 7. Den højeste merdeposition og totaldeposition i nærmeste naturområde er med baggrund i den ansøgte etablering beregnet til henholdsvis 0,1 og 0,3 kg N.

Management

Husdyrbruget bliver drevet efter de principper, der er opstillet i begrebet "godt landmandskab". Begrebet "godt landmandskab" indeholder en målsætning om inddragelse af principperne for integreret produktion. Hensynet til de mere bløde værdier bliver derved en integreret del af planlægningsprocessen. De bløde værdier er i denne sammenhæng defineret som etisk betingede hensyn, herunder hensyn til medarbejdere, naboerne til husdyrbruget, forbrugerne samt til husdyrvelfærd, naturen, landskabet og miljøet. Ved anvendelse af denne helhedsorienterede managementform forventes kravene fra det omgivende samfund at blive efterlevet, sideløbende med de økonomiske krav.

BAT

Ammoniakemissionen fra det godkendte projekt overholder Miljøministeriets vejledende emissionsgrænseværdi for ammoniak, mere herom i kapitel 8. Der er redegjort for hvilke teknikker og metoder, der er taget i anvendelse for at overholde BAT-niveau, samt hvilke teknikker og arbejdsgange, der i øvrigt anvendes på husdyrbruget for at begrænse miljøpåvirkningen mest muligt.

Ved fremtidige ændringer i produktionsprocesser eller råvarer, hjælpestoffer og produkter, skal der tages højde for mulig forureningsbegrænsning på basis af principper om bedst tilgængelig teknik.

Samlet vurdering

Det er vurderet, at der er truffet de nødvendige foranstaltninger til at forbygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Derfor er forudsætningerne til stede for at kunne meddele godkendelsen.

3 Generelle forhold

3.1 Vilkår til generelle forhold

1. Godkendelsen omfatter samtlige landbrugsmæssige aktiviteter på husdyrbruget Nøringen 17, 9362 Gandrup, herunder alle arealer der er vist på kortbilag til miljøgodkendelsen.
2. Husdyrbruget skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet og med de ændringer, der fremgår af godkendelsens vilkår.
3. Der skal til enhver tid forefindes et eksemplar af denne miljøgodkendelse på husdyrbruget. De vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.
4. Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra denne afgørelses meddelelse. Bygge- og anlægsarbejder skal være iværksat senest 2 år efter miljøgodkendelsen er meddelt men den maksimale produktion skal være opnået senest 4 år efter, at godkendelsen er meddelt. Hvis det godkendte produktionsomfang ikke er opnået senest den 15. april 2020, bortfalder den del, der ikke er udnyttet. Dvs. at miljøgodkendelsen reduceres til det opnåede niveau.
5. Ændringer i ejerforhold (eller hvem der har ansvar for driften) skal meddeles til kommunen.

3.2 Beskrivelse af husdyrbruget

Godkendelsen omfatter de landbrugsmæssige aktiviteter på husdyrbruget Nøringen 17, 9362 Gandrup. Til husdyrbruget er knyttet husdyrproduktionen med CHR nr. 33213, og husdyrbruget er registreret under CVR nr. 21429902 og CVRp nr. 1001022546.

Der er søgt om udvidelse af husdyrproduktionen fra den nuværende 240,46 DE til 372,72 DE. Ejendommens eksisterende ladebygning vil blive ombygget til en kviestald. Samtidigt vil der blive etableret en ensilageplads i tilknytning til ejendommens eksisterende driftsbygninger, jf. kortbilag til miljøgodkendelsen.

Udvidelse af dyreholdet gennemføres i 4 etaper. På denne baggrund er der indsendt en redegørelse for etapeopdeling af projektet med anmodning om en udnyttelsesfrist på 4 år.

Etape 1. Renovering af den eksisterende ladebygning til kviestald, som skal ske i løbet af 2016. Herefter gøres der klar til at støbe plads ved kostalden til småkalvene og kalvehytterne.

Etape 2. Støbning af plads til kalvehytter i løbet af 2017/2018. Når pladsen er støbt kan småkalvene blive flyttet ud fra kostalden og der bliver plads til at renovere kostalden.

Etape 3. Renovering af kostalden i forlængelse af etape 2 og bliver gennemført i 2017/2018. Når besætningen er øget bliver der behov for udvidelse af ensilagepladsen.

Etape 4. Udvidelse af dyreholdet til det godkendte og etablering af ensilagesilo, som forventes tilendebragt i løbet af 2020.

Med baggrund i den forelagte redegørelse for etapeopdelingen og den omstændighed, at udvidelsen sker med afsæt i egen avl, har kommunen vurderet, at der er basis for at meddele en udnyttelsesfrist på 4 år, hvorfor der er stillet vilkår herom.

En oversigt over driftsbygningerne fremgår af kortbilag til miljøgodkendelsen.

3.3 Meddelelsespligt – Anlæg, arealer, ejerforhold

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Dato for retsbeskyttelsen udløber 15. april 2024. Vilkårene kan dog til enhver tid ændres efter reglerne i Husdyrlovens § 40, stk. 2.

Enhver godkendelsespligtig ændring i driften, indretningen eller bygningsmassen samt udbringningsarealerne skal anmeldes til og være godkendt af Aalborg Kommune inden gennemførelsen.

Det er Aalborg Kommune, der vurderer, om fremtidige ændringer på husdyrbruget skal udløse krav om tillæg til miljøgodkendelsen.

Anmeldelse af udskiftning af udbringningsarealer skal sendes til kommunen før planårets begyndelse den 1. august.

Udskiftning af arealer inden for samme kategori (ejede/forpagtede og tredjemands arealer) kan ske uden en ny godkendelse såfremt kommunen vurderer, at de nye arealer ikke er mere sårbare. Reglerne fremgår af godkendelsesbekendtgørelsens §§ 25.⁵

---

⁵ Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

4 Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold

4.1 Vilkår til placering i landskabet mv

6. Såfremt der skal foretages en udskiftning af ladebygningens udvendige bygningsdele, så skal bygningens tag- og vægoverflader beklædes med ikke-reflekterende materiale i (farve) nuancer.
7. Den nye ensilageplads skal placeres i overensstemmelse med de forelagte oplysninger og den beskrivelse, der fremgår af denne godkendelse.

4.2 Beskrivelse af placering i landskabet

Som tidligere nævnt vil der i forbindelse med udvidelsen etableres en ensilageplads mellem nuværende siloer og laden. Den gamle lade skal bygges om som stald til kvierne og der laves fast drænet gulv med skraber i denne bygning.

Der er stillet vilkår om, at der ikke må anvendes reflekterende byggematerialer i forbindelse med en evt. udskiftning af ladebygningens udvendige bygningsdele. Dette med henblik på at undgå et negativt landskabeligt indtryk af området ved en evt. udvendig bygningsændring.

4.3 Planmæssige forhold og afstandskrav til anlægget

Lovpligtig min.afstand ⁶ fra husdyrbruget	Minimumsafstand	Aktuel afstand
Eksisterende/fremtidig byzone eller sommerhusområde	50 m*	>50 m
Område i lokalplan udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende	50 m*	>50 m
Beboelsesbygning på en ejendom uden landbrugspligt, der ligger i en samlet bebyggelse i landzone, og som har en anden ejer end driftsherren	50 m* (som nabobeboelse)	>50 m
Nabobeboelse	50 m	>50 m

Tabel 4.1: Afstandskrav til udvidelse af dyrehold i eksisterende bygninger.

⁶ Jævnfør Husdyrlovens § 6.

Lovpligtig minimumsafstand ⁷ fra nyetablerede stalde og anlæg	Minimumsafstand	Aktuel afstand
Eksisterende/fremtidigt byzone-/sommerhusområde	50 m*	>50 m
Område i lokalplan udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende	50 m*	>50 m
Beboelsesbygning på en ejendom uden landbrugspligt, der ligger i en samlet bebyggelse i landzone, og som har en anden ejer end driftsherren	50 m* (som nabobeboelse)	>50 m
Ikke-almene vandforsyningsanlæg	25 m	>25 m
Almene vandforsyningsanlæg	50 m	>50 m
Vandløb (herunder dræn) og søer	<u>15 m</u>	<u>15 m</u>
Offentlig vej og privat fællesvej	15 m	>15 m
Levnedsmiddelvirksomhed	25 m	>25 m
Beboelse på samme ejendom	15 m	>15 m
Naboskel	30 m	>30 m
Nabobeboelse	50 m	>50 m

Table 4.2: Afstandskrav til udvidelse af dyrehold i ny bygning.

4.4 Fredninger, fortidsminder, bygge- og beskyttelseslinjer mm

Der er ifølge Danmarks Miljøportal ikke kulturhistoriske interesser, udpegninger, beskyttelseslinjer eller fredninger, der er til hinder for gennemførelse af de ansøgte ændringer på husdyrbrugets anlæg.

Det ansøgte kan således udføres uden dispensation fra naturbeskyttelseslovens bygge- og beskyttelseslinjer (NBL's §§ 16 – 19).

Ifølge den indsendte beliggenhedsplan overholder både ladebygningen og ensilagepladsen de afstandskrav, der er oplyst på tabel 4.2. Dog henledes opmærksomheden på den nye ensilageplads og afstandskravet på max. 15 meter til nærmeste vandløbssystem, som skal overholdes (ifølge beliggenhedsplanen er der en afstand på 15 meter til nærmeste vandløb). En evt. overskridelse af afstandskravene i tabel 4.2 kræver kommunens dispensation.

4.5 Vurdering af husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold

Aalborg Kommune vurderer, at det ansøgte ikke vil have en uheldig indflydelse på det landskabelige indtryk af området, da der er tale om byggeri i umiddelbar tilknytning til ejendommens eksisterende bebyggelsesarealer.

⁷ Jævnfør Husdyrlovens §§ 6 og 8.

5 Husdyrhold, staldanlæg og drift

5.1 Husdyrhold

Husdyrbrugets nuværende og ansøgte produktion fremgår af nedenstående tabel:

	Nudrift		Ansøgt		Staldsystem
	Antal dyr	DE	Antal dyr	DE	
Malkekøer	152 Mælkeydelse 10.200	211,1	152 Mælkeydelse 13.000	245,66	Sengestald med fastgulv, 2 % hældning, skrabning hver 2. time
Malkekøer	0	0	48 Mælkeydelse 13.000	77,58	Dybstrøelse
Småkalve (0 – 1 mdr.)	0	0	20	4,57	Kalvehytter
Småkalve	34 0-6 mdr.	9,19	40 1-6 mdr.	11,13	Dybstrøelse
Kvier	0	0	25 6-17 mdr.	9,9	Dybstrøelse
Kvier	0	0	35 6-17 mdr.	13,87	Sengestald med fastgulv, 2 % hældning, skrabning hver 2. time
Kvier	41 6-25 mdr.	18,87	15 22-24 mdr.	8,71	Sengestald med fastgulv, 2 % hældning, skrabning hver 2. time
Ung tyr (40 – 60 kg)	100	1,31	100	1,31	Dybstrøelse
I alt		240,46		372,72	

Tabel 5.1: Dyreholdets sammensætning og størrelse i både nudrift og ansøgt produktion.

5.1.1 Vilkår til kvægproduktion

8. Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretningen udført, som angivet i tabel 5.1. Inden for dette produktionsniveau tillades mindre afvigelser i ind- og afgangsvægt, så længe det maksimale antal DE ikke overskrides og under forudsætning af at de beregninger, der har ligget til grund for lugt og natur (henholdsvis 146 tons dyr på stald og en ammoniakemission på 1.965 kg/år) ikke overskrides.
9. Produktionen skal foretages jævnt fordelt over året.

5.1.2 Beskrivelse og vurdering af kvægproduktion

Ifølge de forelagte oplysninger vil kvierne i perioden 18-21 måneder opstaldes på ejendommen Nymark 6, 9370 Hals, som ligeledes ejes af Per Nørgaard. Hvis ikke, så skal kvierne gå på græs på de arealer, som er omfattet af denne miljøgodkendelse.

Ejendommen Nymark 6, 9370 Hals er omfattet af en miljøtilladelse efter husdyrlovens regler. Ifølge tilladelsen kan der produceres 68,73 DE kødkvæg fordelt på 40 ammekøer, 10 kalve, 50 kvier, 30 tyrekalve og 50 ungtyre.

Med baggrund i de stillede vilkår om sammensætning og størrelse af husdyrholdet vurderer kommunen, at produktionen kan finde sted på den pågældende lokalitet uden væsentlig miljøpåvirkning.

5.2 Anlægget

5.2.1 Vilkår til staldinventar og drift

10. Den eksisterende malkekostald skal etableres som sengestald med fast gulv, 2 % hældning med skrabning hver 2. time, så det sikres, at gødning og urin hurtigt fjernes fra gulvet (vist som bygning nr. 2 på vedlagte oversigtskort).
11. Den eksisterende ladebygning skal ombygges og indrettes som dybstrøelsesstald (vist som bygning nr. 4 på vedlagte oversigtskort).
12. Kalvehytterne skal placeres som angivet på situationsplanen, jf. kortbilag til miljøgodkendelsen og de skal opstilles på et areal med støbt bund, som har fald mod afløb til opsamlingsbeholder/gyllekanal.

5.2.2 Beskrivelse af staldinventar og drift

Staldsystemet i de enkelte produktioner og staldafsnit fremgår af tabel 5.1.

Den eksisterende malkekostald er indrettet som sengestald med fast gulv, 2 % hældning og med skrabning hver 2. time.

Ladebygningen vil som tidligere nævnt blive ombygget og indrettet som dybstrøelsesstald.

Ifølge kommunens oplysninger kan der være et drænrør under det areal, hvorpå gyllebeholderne er placeret. I bekræftende fald skal drænrøret sløjfes, således at der ikke er risiko for, at der sker en miljøforurening af grundvand eller overfladevand i tilfælde af gylleudslip eller lignende.

5.2.3 Vurdering af staldinventar og drift

For at forudsætningerne for ammoniakberegner i IT-ansøgningen bliver overholdt, er der stillet vilkår om det valgte staldsystem suppleret med vilkår om driften af skrabe anlægget.

5.3 Ventilation

5.3.1 Vilkår til ventilation

13. Ventilatorer skal renholdes efter behov – mindst én gang om året – samt vedligeholdes og efterses i henhold til producentens anvisninger for det pågældende anlæg. Ved driftsstop skal skaden udbedres og systemet skal hurtigst muligt være i drift.

5.3.2 Beskrivelse af ventilation

Samtlige stalde er indrettet med naturlig ventilation på nær i den gamle stald (bygning nr. 5), hvor der kører en ventilator om vinteren.

Med naturlig ventilation er der sikret et stort luftskifte, hvilket betyder at staldgulvene primært er forholdsvis tørre, men det store luftskifte betyder ligeledes en lavere koncentration af ammoniak og lugt.

Der er ingen energiforbrug til stalde med naturlig ventilation.

Ifølge ansøgningsystemets beregninger overholdes lugtgenekriterierne i forhold til nærmeste naboer, samlet bebyggelse og byzone.

5.3.3 Vurdering af ventilation

Med baggrund i at der ikke er problemer med lugt i forhold til naboer og at kravet til ammoniakfordampning er overholdt, vurderer Aalborg Kommune, at almindelige rengøring og serviceeftersyn er tilstrækkeligt til at sikre minimale gener for omgivelserne.

5.4 Rengøring af staldanlæg, herunder vandforbrug

5.4.1 Vilkår til rengøring af staldanlæg, herunder vandforbrug

14. Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne, herunder sikres at stier og båse holdes tørre, samt at staldene og fodringsanlæg holdes rene.

5.4.2 Beskrivelse af rengøring af staldanlæg, herunder vandforbrug

Der fejes dagligt og der anvendes meget sjældent vand til vask. Hvis det sker, løber det i gyllesystemet.

Der anvendes vand til vask af malkeanlægget, malkestalden og mælketanken, samt til nedkøling af mælken i pladekøleren.

Der anvendes meget lidt vand til vask af traktor og redskaber. Husdyrbrugets vandforbrug er meget begrænset, da næsten alt markarbejdet bliver udført af maskinstation. Vask foregår på møddingspladsen i hjørnet af bygning 4 og 5 jf. kortbilag til miljøgodkendelsen.

5.4.3 Vandbesparende foranstaltninger

Vandet fra pladekøleren genanvendes til vask af malkestalden. Ansøger følger løbende med i vandforbruget, da der kommer kvartalsvise opgørelser fra vandværket.

5.4.4 Vurdering af rengøring af staldanlæg, herunder vandforbrug

Rengøringsmetoden vurderes at være BAT, idet den sker med minimal vand- og energiforbrug. Aalborg Kommune vurderer at rengøringen er tilstrækkeligt til at opretholde god hygiejne og sikre minimal påvirkning af omgivelserne.

Husdyrbrugets vandforbrug vil i den ansøgte produktion være på ca. 10-11.965 m³, der leveres af Ulsted-Ålebæk Vandværk. Ifølge Aalborg Kommunes oplysninger har vandværket ikke problemer med at levere den ønskede mængde inden for indvindingstilladelsen, men det tilrådes blandt andet af tekniske grunde altid at tage kontakt til vandværket ved forventning om et øget forbrug.

5.5 Energiforbrug

5.5.1 Vilkår til energi

15. Tiltag til energibesparelser foreslået i energirapporten skal gennemføres i forbindelse med ibrugtagning af denne miljøgodkendelse.

5.5.2 Beskrivelse af energiforbrug

Der anvendes ca. 100.000 kWh årligt i dag. Det forventes at stige til ca. 125.000 kWh. Det er særligt malkeanlægget, som forbruger strøm.

5.5.3 Energibesparende foranstaltninger

Der er frekvensstyring på vakuumpumpen og der er fokus på at lyset kun skal tændes, når der er behov for det.

5.5.4 Olie

Der anvendes fyringsolie til opvarmning af stuehuset. I driftsbygningerne kommer varmen fra husdyrproduktionen.

5.5.5 Vurdering af energiforbrug

Der er udarbejdet en energirapport, som konkluderer, at der ved udskiftning af de eksisterende lysstofrør med LED-lys, vil der være en el-besparelse på 14.016 kWh svarende til en årlig besparelse på 10.512 kr. På denne baggrund er der stillet vilkår om at dette skal ske senest i forbindelse med ibrugtagning af miljøgodkendelsen.

Aalborg Kommune vurderer, at energiforbrug ligger inden for normalen for denne type brug. Herefter er det kommunens vurdering at husdyrbruget lever op til BAT-kravet med hensyn til energi.

5.6 Restvand, herunder regnvand

5.6.1 Vilkår for afløbsforhold for restvand, herunder regnvand

16. Restvand fra rengøring af stalde og lignende skal ledes til opsamlingsbeholder eller gyllesystem og må herefter anvendes i overensstemmelse med bestemmelserne for restvand i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Opsamlingsbeholderen skal have en kapacitet svarende til mindst en afvaskning af staldene.
17. Al vask af dyretransportvogn/biler samt maskiner og redskaber, hvorfra der kan komme gødningsrester, skal foregå på støbt/tæt plads med opsamling og bortledning af restvandet til opsamlingsbeholder eller gyllesystemet. Pladsen skal overholde anvisningerne i kapitel 8 i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Hvis der er risiko for, at vandet fra pladsen kan indeholde rester af olie, skal restvandet passere et sandfang og evt. olieudskiller, før vandet ledes til opsamling. Pladsen kan anvendes til påfyldning af marksprøjte og udvendig vask af denne, hvis pladsen tillige overholder reglerne, herunder afstandsbestemmelserne m.v., i vaskepladsbekendtgørelsen.
18. Al vask af maskiner, redskaber og sprøjte skal foregå på en godkendt vaskeplads.

5.6.2 Beskrivelse af afløbsforhold for restvand, herunder regnvand

Der er afløb fra ensilagesiloerne, som løber til den gamle beholder. Der skal laves afløb fra den kommende ensilageplads til samme beholder. Beholderens kapacitet er 975 m³. Overskudsvand fra vask af malke- og staldanlæg løber i gyllesystemet.

5.6.3 Vurdering af afløbsforhold for restvand, herunder regnvand

Med baggrund i placering af produktionsbygningerne i en forholdsvis meget kort afstand i forhold til nærmeste vandløbssystem (Øster-åen), henledes opmærksomheden på aktiviteterne omkring produktionsanlægget og i særdeleshed omkring den nye stald (gamle ladebygning), således at driften af husdyrbruget ikke medfører en forurening af vandløbssystemet.

Kommunen vurderer herefter, at den samlede håndtering af restvand herunder regnvand sker på forsvarlig vis.

5.7 Affaldshåndtering

Vilkår til bortskaffelse af affald

19. Husdyrbruget skal føre register over affaldsproduktionen. Registeret skal indeholde oplysninger om fraktion, art, mængde og sammensætning af det producerede affald. Farligt affald skal anmeldes, jf. kommunens regler herom.
20. Spildolie og farligt affald skal opbevares i egnede beholdere med tætsluttende låg. Beholderne skal placeres på en fast, tæt bund med opkant eller i en spildbakke. Opsamlingskapaciteten skal svare til volumen på den største beholder. Oplagspladsen skal som minimum være overdækket med et halvtag.

5.7.1 Beskrivelse af affaldshåndtering

Husdyrbruget skal overholde kommunens affaldsregulativer, der kan findes på www.skidt.dk.

Register over affaldsproduktionen

Kommunen har udarbejdet stamkort mv., som kan benyttes til registrering af affaldsproduktionen. Formålet er at fremme sortering og genanvendelse af affald. Husdyrbruget kan i det konkrete tilfælde forevise anden dokumentation for sortering og genanvendelse af affald. Det kan f.eks. være særskilte kvitteringer for aflevering af de enkelte affaldsfraktioner som forekommer på husdyrbruget.

Fast affald

Der er en fast aftale med Marius Pedersen om afhentning af sprøjter, kanyler og tomme medicinflasker.

Olie- og kemikalieaffald

Maskinparken er minimal og der laves ikke selv service på noget. Derfor er det meget minimalt hvad der kan være af olieaffald. I værkstedet er der selvfølgelig en oliekanne og der står også en tromle med olieaffald. Ansøger har en aftale med Dansk Oliegenbrug om afhentning af dette.

Tom emballage fra kemikalier bliver rengjort og afleveret til kommunal genbrug eller i brændbart affaldscontaineren.

Døde dyr

Døde dyr opbevares efter reglerne i bekendtgørelse om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr⁸. Pladsen kan ses på oversigtskort vedlagt miljøgodkendelsen.

5.7.2 Vurdering af affaldshåndtering

Ved vilkåret om registrering af affaldsproduktionen sikres, at der altid er fokus på sortering og genanvendelse af affald. Aalborg Kommune vurderer, at de miljømæssige krav til affaldshåndtering er opfyldt, når vilkår og affaldsregulativ følges.

5.8 Opbevaring af kemikalier, olie, handelsgødning og hjælpestoffer

⁸ <https://www.retsinformation.dk/forms/R0710.aspx?id=137411>

5.8.1 Vilkår til opbevaring af kemikalier, olie, handelsgødning og hjælpestoffer

21. Opbevaring af diesel / fyringsolie i overjordiske tanke skal til enhver tid ske i en typegodkendt beholder, som er opstillet i henhold til typegodkendelsen, og der må ikke være mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand. Overjordiske tanke skal sikres mod påkørsel.
22. Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund, således at spild kan opsamles, og således at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
23. Handelsgødning skal opbevares på et areal med fast bund.
24. Flydende handelsgødning skal opbevares i tanke, hvorunder der er et opsamlingskar, som kan rumme indholdet i den største af tankene og evt. den mængde regnvand, der måtte være i opsamlingskarret. Opsamlingskarret skal tømmes så ofte for regnvand, at der stadig er plads til indholdet af den største beholder. Indholdet i opsamlingskarret skal behandles som landbrugsmæssigt restvand, og dermed tilføres gyllebeholder eller opsamlingsbeholder, eller det kan udbringes på marker efter husdyrgødningsbekendtgørelsens regler. Beholdere for flydende handelsgødning skal anmeldes til kommunen efter byggelovens regler.
25. Påfyldning og aftapning af flydende handelsgødning skal ske under konstant overvågning.
26. Beholdere for flydende handelsgødningsgødning skal indgå i husdyrbrugets beredskabsplan, og ved større udslip skal beredskabstjenesten alarmeres, og tilsynsmyndigheden skal underrettes.

5.8.2 Beskrivelse af opbevaring af kemikalier, olie, handelsgødning og hjælpestoffer

Kemikalier opbevares i et aflåst rum med et fast gulv uden afløb.

Der opbevares ikke store mængder olie. Der er dog en olietromle, som anvendes til spildolie. Denne tromle står i en spildbakke.

Handelsgødning modtages i bigbags og opbevares indtil brug på fast gulv i laden.

Sprøjtemidler skal efter anden lovgivning opbevares utilgængeligt for børn og i et rum uden afløb. Giftige midler skal opbevares aflåst.

5.8.3 Vurdering af opbevaring af kemikalier, olie, handelsgødning og hjælpestoffer

Aalborg Kommune vurderer, at ved overholdelse af de stillede vilkår, vil oplag og håndtering af affald, råvarer og hjælpestoffer ikke påvirke miljøet.

5.9 Uheld og risici

5.9.1 Vilkår for uheld og risici

27. Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til øjeblikkeligt at anmelde dette til **Alarmcentralen, tlf.: 112** og efterfølgende straks at underrette **Aalborg Kommune, Miljø- og Energiforvaltningen på tlf.: 99 31 20 00**.
28. Der skal forefindes en opdateret beredskabsplan på husdyrbruget, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Planen skal være tilgængelig og synlig for husdyrbrugets ansatte og øvrige, der færdes på husdyrbruget (vedlagt som bilag).

5.9.2 Redegørelse for mulige uheld

Typer og håndtering af driftsforstyrrelser på husdyrbruget fremgår af nedenstående tabel.

Type	Forebyggende foranstaltninger	Akut håndtering af uheld
Gylleudslip	Der er tilbageløb på gyllevognen og der er ikke fast pumpe på gyllebeholderne. Gyllebeholdere tilses jævnligt og bliver kontrolleret hver 10. år.	
Strømsvigt	Der er stik ved hoved-el tavlen, hvor nødgenerator sættes til. Elektriker kommer med nødgeneratoren.	Kontakt elektriker 9825 4121
Olieudslip	Der er ikke risiko for forurening ved lækage på dieselolietanken.	
Kemikalieudslip	Sprøjten fyldes og rengøres på møddingspladsen, hvor der er afløb til gyllebeholderen. Kemikalier opbevares på fast bund i et aflåst rum.	

Tabel 5.2: Typer og håndtering af driftsforstyrrelser på husdyrbruget.

Sker der uheld der kan medføre alvorlige påvirkninger af natur og miljø, vil alarmcentralen straks blive kontaktet. Ligeledes vil kommunen efterfølgende blive underrettet. Der er udarbejdet en beredskabsplan for driftsuheld. Medarbejder, ejer og andre med fast adgang til bedriften bliver vejledt i beredskabsplanen.

5.9.3 Minimering af risiko for uheld

Gyllen opbevares i gyllebeholder, der er godkendt i henhold til 10 års beholderkontrol. Der pumpes fra fortank til lagertank, men fra lagertank suges gyllen til gyllevognen.

Dieselolie opbevares i godkendt tank, der placeret på betongulv.

Der er etableret gyllealarm på gyllebeholderen for at minimere risikoen for at gyllen løber i Øster Å i forbindelse med et evt. gylleudslip.

5.9.4 Vurdering af uheld og risici

Tapsteder, der benyttes til påfyldning og vask af sprøjter, skal jf. Bek. om påfyldning og vask m.v. af sprøjter til udbringning af plantebeskyttelsesmidler (§ 5) være forsynet med kontraventil og vandur eller lignende installation, der forhindrer overløb ved opfyldning af tanken. Der må ved påfyldning af sprøjter ikke være direkte kontakt mellem vandslange monteret på tapstedet og væsken i sprøjten. Der må ikke være risiko for afløb til dræn eller vandløb.

Aalborg Kommune vurderer, at husdyrbruget, ved overholdelse af de stillede vilkår og de generelle regler, ikke vil påvirke miljøet væsentligt.

6 Gødningsproduktion og –håndtering

6.1 Gødningstyper og mængde

I nedenstående tabeller kan ses en oversigt over den producerede mængde kvælstof og fosfor i både nudrift og ansøgt produktion.

Der modtages ikke gylle hverken i nudrift eller ansøgt produktion.

Gødningstype (nudrift)	Kg kvælstof	Kg fosfor	Udnyttelse %	DE
Kvæggylle	22.388	3.263	70	229,96
Dybstrøelse	998	122	45	10,49
I alt	23.386	3.385		240,45

Gødningstype (ansøgt drift)	Kg kvælstof	Kg fosfor	Udnyttelse s %	DE
Kvæggylle	22.752	3.314	70	268,22
Dybstrøelse	9.820	1.421	45	104,48
Afsat kvæggylle til biogas	4.813	701	70	54
I alt til udbringning	27.759	4.035		318,70

Tabel 6.1: Oversigt over den producerede mængde kvælstof og fosfor i både nudrift og ansøgt produktion samt afsætning af gylle udenfor bedriften.

Ved afsætning af 54 DE kvæggylle, vil husdyrbruget kunne overholde harmonireglerne på 2,3 DE/ha.

Afsætning af husdyrgødning

6.1.1 Vilkår til afsætning af husdyrgødning

29. Der skal fra husdyrbruget afsættes kvæggylle svarende til 54 DE i planperioden (1/8 til 31/7) ved fuld produktion.
30. Den samlede produktion må ikke overstige 318,71 DE, medmindre der er indgået en skriftlig aftale om afsætning af husdyrgødning fra bedriften til et biogasanlæg, jf. tabel 6.1 eller at der er udarbejdet en §16-miljøgodkendelse for de arealer, hvorpå gyllen skal udbringes.

31. Den afgassede gylle må ikke tages retur.

6.1.2 Beskrivelse og vurdering af afsætning af husdyrgødning

Ifølge IT-ansøgningen vil der blive afsat 54 DE kvæggylle til et biogasanlæg. På denne baggrund er der stillet vilkår herom. Hvis der vælges en anden modtager end biogasanlægget, så skal arealerne være godkendt efter husdyrlovens regler forinden ibrugtagning af miljøgodkendelsen, jf. vilkår 30.

Det er vurderet, at husdyrbruget, ved overholdelse af de stillede vilkår om afsætning, ikke vil påvirke miljøet væsentligt.

Opmærksomheden henledes på, at udskiftning af husdyrbrugets udbringningsarealer med arealer, som ikke er omfattet af en miljøgodkendelse kræver et tillæg til denne miljøgodkendelse.

6.2 Flydende husdyrgødning

6.2.1 Vilkår for gyllebeholdere og håndtering af gylle

32. Ændringer i opbevaringskapaciteten, både i opadgående og nedadgående retning, skal godkendes af tilsynsmyndigheden, før ændringen foretages.

33. Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås.

34. Påfyldning af gylle skal ske fra gyllevogn med påmonteret suge/pumpetårn.

6.2.2 Beskrivelse af gyllebeholdere og håndtering af gylle

Der er 2 gyllebeholder på ejendommen, hver på 3.000 m³. Der er altså en samlet kapacitet til flydende husdyrgødning fra staldene på 6.000 m³. I tabel 6.2 er der redegjort for den årlige gødningsproduktion.

Husdyrart/staldtype	Antal	Mængde gødning i ton			
		Gylle		Dybstrøelse	
		Ton pr. dyr	Ton pr. år	Ton pr. dyr	Ton pr. år
Malkekøer tung race uden opdræt (9496 kg mælk)					
Sengestald	152	29,24	4444,48		
Dybstrøelse, hele arealet	48			15,68	752,64
Opdræt og stude 0-6 mdr. tung race					
Dybstrøelse, hele arealet	60			1,89	113,4
Opdræt 6-27 mdr. tung race					
Sengestald	15	6,44	80,27816	Korrektion	0,8310369
Sengestald	35	6,44	187,3157	Korrektion	0,8310369
Dybstrøelse, hele arealet	25	Korrektion	0,831037	5,52	138
Samlet mængde kvæggødning, ton pr. år		Gylle:	4713	Dybstrøelse:	1006

Tabel 6.2: Oversigt over den producerede mængde gylle.

Gyllevognen har sugetårn og udbringningen af gyllen sker ved slæbeslanger. Udbringningen foretages af maskinstation som efterser udbringningsudstyret inden ibrugtagning. Der køres som hovedregel ikke gylle på søn- og helligdage, og gyllen udbringes ikke på frosen jord eller på arealer skrående ned mod vandløb.

Hovedparten af udbringningsarealerne er placeret således, at gyllekørsel sker på interne veje eller vejstrækninger, hvor der kun er få beboelser. Udbringning forudsætter ikke gennemkørsel af landsbyer eller tætbebyggede områder omkring bedriften.

6.2.3 Vurdering af gyllebeholdere og håndtering af gylle

Der er opbevaringskapacitet på ejendommen på over 9 måneders produktion jf. reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Det vurderes, at der er tilstrækkelig kapacitet til at sikre at udbringning af gyllen kan ske når dette er bedst muligt i forhold til frosne og våde jorder.

6.3 Fast husdyrgødning

6.3.1 Beskrivelse af dybstrøelse

Den producerede mængde dybstrøelse fremgår af tabel 6.2. Dybstrøelsen opbevares på ejendommens møddingsplads eller i overdækket markstak.

Jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsen må kompost eller kompostlignede dybstrøelse højest ligge samme sted i 12 måneder og må ikke placeres samme sted indenfor de følgende 5 år.

6.3.2 Vurdering af fast gødning/dybstrøelse

Opmærksomheden henledes på, at dybstrøelse fra småkalvestalde med hyppig udmugning må ikke må ligge i markstak, da det ikke opfylder husdyrgødningsbekendtgørelsens krav.

Det er herefter vurderet, at det ansøgte lever op til BAT med hensyn til håndtering af dybstrøelse. Det vurderes derfor ikke nødvendigt at stille yderligere vilkår.

6.3.3 Beskrivelse af udbringning af husdyrgødning

I bilagslisten forefindes oversigtskort over de udbringningsarealer der indgår i ansøgningen.

Ansøger har ikke udstyr til udbringning af husdyrgødning, derfor hyres maskinstation til dette arbejde. Udbringningen sker derfor med nyeste udstyr.

BAT

Godt landmandskab er en vigtig del af BAT herunder at planlægge gødning af markerne korrekt. Det er således også BAT at udforme lagringsfaciliteterne for svine- og fjerkrægødning med tilstrækkelig kapacitet, indtil yderligere behandling eller tilførsel på markerne kan udføres⁹. Per Nørgaard har tilstrækkelig opbevaringskapacitet og lever derudover op til andre aspekter af BAT mht. opbevaring af flydende husdyrgødning. Driften og indretningen af bedriften lever således op til BAT ved:

- At den flydende husdyrgødning opbevares i en stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske, samt kemiske påvirkninger
- At beholderens bund og vægge er tætte og beskyttede mod tæring

⁹ BREF-resumé, s. v og xvi

- At beholderen tømmes regelmæssigt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse, fortrinsvist hvert år
- At der først sker omrøring af gyllebeholderen kort tid før beholderen skal tømmes f.eks. ved udspreddning.
- At beholderen dækkes ved at bruge et naturligt flydelag.

Per Nørgaard mener, at hans praksis vedr. udbringning af flydende husdyrgødning lever op til BAT på nedenstående punkter. Det er således BAT:

- AT minimere emissionerne fra gødning til jord og grundvandet ved at afbalancere mængden af gødningen med afgrødens forventede krav
- AT tage hensyn til de pågældende markers karakteristika, når der tilføres gødning på dem; dette gælder i særdeleshed jordbundsforholdene, jordtypen og arealets hældning, klimatiske forhold, nedbør og kunstvanding, jordens anvendelse og dyrkningsmetoder, herunder vekseldrift. Det sker bl.a. ved udarbejdelse af mark- og gødningsplaner samt gennemgang af markerne med en planteavlskonsulent.
- at man afstemmer den producerede husdyrgødning med udspreddningsarealet og afgrødens gødningsbehov og i forhold til anvendt kunstgødning og frigivelse af næringsstoffer fra jorden. Det kan bl.a. ske ved
  - mark- og gødningsplanlægning
  - jordbundsanalyser
- at reducere forurening af vand ved navnlig at gøre alt det følgende:
  - ikke at tilføre gødning til stejlt hældende marker
  - at sprede gødning så tæt så muligt før den maksimale afgrødevækst og optagelse af næringsstoffer finder sted
  - ikke at tilføre gødning til jorden, når marken er vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket
- at ved afgrødehøjde under 10 cm tilstræbes det at udbringe gødningen under ideelle vejrforhold dvs. kølig, fugtigt og vindstille eller ved direkte nedfældning.
- at håndtere spredningen af gødning således, at lugtgener mindskes på steder, hvor det er sandsynligt, at naboer kan berøres, ved navnlig at gøre alt det følgende:
  - at sprede gødning i løbet af dagen, når der er mindre sandsynlighed for at folk er hjemme samt at undgå weekender og helligdage
  - at være opmærksom på vindretning i forhold til nabohusene

Per Nørgaard forbeholder sig dog muligheden for at køre husdyrgødning ud i weekender, hvis der har været ekstraordinære vejrforhold, som har hindret udkørsel i en lang periode. Dette forbehold tages for i disse specielle situationer at optimere udbringningen i forhold til planternes optagelse af husdyrgødningens næringsstoffer og herunder at mindske ammoniakfordampningen og lugtemissionen.

6.3.4 Vurdering af udbringning af husdyrgødning

Aalborg Kommune vurderer, at der ved overholdelse af Husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle regler giver udbringningen af husdyrgødning ingen væsentlige gener for omgivelserne. Af de generelle regler fremgår blandt andet;

- at flydende husdyrgødning og fast gødning, der udbringes på ubevoksede arealer, skal nedbringes hurtigst muligt og inden 6 timer. Kan dette, grundet uforudseelige

omstændigheder, ikke lade sig gøre, skal nedbringningen finde sted, så snart det er muligt,

- at husdyrgødning, ensilagesaft og restvand ikke må udbringes på en måde og på sådanne arealer, at der er fare for, at gødningen, ensilagesaften eller restvandet strømmer til søer eller vandløb, herunder dræn, ved tøbrud eller regnskyl og
- at flydende husdyrgødning ikke må udbringes på stejle skrånninger med en hældning på mere end 6° ned mod vandløb, søer over 100 m² eller fjorde inden for en afstand af 20 m fra vandløbets, søens eller fjordens øverste kant.

6.4 Anden organisk gødning

Der anvendes ikke anden organisk gødning, f.eks. spildevandsslam, kartoffelfrugtsaft eller lignende.

Ensilageopbevaring

6.4.1 Vilkår til opbevaring af ensilage

35. Placering af ensilagestakke, der ikke placeres på fast bund med afløb til opsamlingsbeholder skal indtegnes på kortbilag og fremvises tilsynsmyndigheden på forlangende.

6.4.2 Beskrivelse af opbevaring af ensilage

Den nye ensilageplads vil blive etableret mellem de eksisterende køresiloer og ladebygningen.

6.4.3 Vurdering af opbevaring af ensilage

Af de generelle regler i Husdyrgødningsbekendtgørelsen fremgår, at ensilagestakke, der ikke placeres på fast bund med afløb til opsamlingsbeholder, må højst være placeret på samme sted i 24 måneder. Der skal derefter gå 5 år, før ensilage igen må placeres på samme sted.

Aalborg Kommune vurderer, at såfremt forskrifterne for opførelse og indretning af ensilageplads/plansilo overholdes og reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen overholdes, giver opbevaring af ensilage ingen væsentlige gener for omgivelserne.

7 Forurening og andre gener fra husdyrbruget

7.1 Ammoniakpåvirkning og gener fra husdyrbruget

7.1.1 Ammoniak og natur

Kvælstof, der blandt andet deponeres via luften, er et begrænsende næringsstof for mange sårbare økosystemer. Ekstra tilførsel af kvælstof til sårbare økosystemer kan derfor resultere i væsentlige tilstandsændringer.

Udvidelse af husdyrproduktioner kan give anledning til udslip af kvælstof i form af ammoniak og påvirke naturtyper i det åbne land. Særligt næringsfattige naturområder er følsomme overfor forøget ammoniaknedfald. Ammoniakfordampningen pr. dyreenhed kan variere betydeligt fra den ene produktion til den anden afhængig af dyreart, fodring, staldindretning, udbringningsmetode, renholdelse m.v.

Kravet om reduceret ammoniaktilførsel til følsom natur sker i henhold til reglerne i bilag 3 i Bekendtgørelse nr. 291 af 06/04/2011 "*Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug*".

RAMSAR-områder, fuglebeskyttelsesområder og habitatområder indgår i et sammenhængende europæisk, økologisk netværk, som betegnes Natura 2000. Bevaringsmålsætningen for Natura 2000-områder er at sikre eller genoprette gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper, områderne er udpeget for.

Ifølge bekendtgørelse nr. 408 af 01/05 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter skal kommunen, før der træffes afgørelse i medfør af bl.a. husdyrlovens §§ 10, 11 og 12, foretage en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. Vurderingen tager udgangspunkt i et Natura 2000-områdes udpegningsgrundlag. Såfremt en konkret vurdering ikke med sikkerhed kan fastslå, at der ikke vil være væsentlige negative konsekvenser for naturtyper og/eller arter kan projektet ikke gennemføres.

Udpegningsgrundlaget for habitatområderne findes på følgende link
<http://www.blst.dk/Natura2000/Habitat/Udpegningsgrundlag/>

7.1.2 Beskrivelse af ammoniakfordampning fra anlægget

Udvidelsen medfører en samlet ammoniakfordampningen på 1.965 kg N/år. IT-ansøgningen har beregnet merdepositionen i nærmeste naturpunkt omfattet af husdyrlovens § 7 til 0 kg N/ha/år.

7.1.3 Natur beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3

Sammendrag

Miljøgodkendelsen omfatter en godkendelse af anlægget og arealer til udbringning af husdyrgødning. Projektet medfører som nævnt en ammoniakemission fra stald og lager på 1.965 kg N/år fra den samlede bedrift, hvilket er en stigning på 634 kg N/år i forhold til nudriften.

Anlægget ligger lige vest for nærmeste natura 2000-område. Der er foretaget en vurdering af påvirkning af de arter og naturtyper, der udgør udpegningsgrundlaget for natura 2000-området. Aalborg Kommune har vurderet, at der ikke er grundlag for at stille skærpede vilkår i forhold til natur.

Lovgrundlag

Kommunen skal ved vurderingen af en ansøgning om godkendelse efter § 12 sikre sig, at husdyrbruget kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne, jf. husdyrgodkendelseslovens § 19 stk. 2.

Det følger af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 9, stk. 1, at der alene kan gives tilladelse eller godkendelse til husdyrbrug, hvis etableringen, udvidelsen eller ændringen ikke vurderes at medføre væsentlige virkninger på miljøet. Ved væsentlige virkninger på miljøet forstås, at beskyttelsesniveauet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 overskrides, eller at der er øvrige forhold, som vurderes at have væsentlige virkninger på miljøet, jf. godkendelsesbekendtgørelsens § 9, stk. 3

Husdyrgodkendelseslovens § 23 fastslår herudover, at kommunen ved vurderingen af en ansøgning om godkendelse efter § 12 skal varetage hensynet til beskyttelse af jord, grundvand, overfladevand og natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder der er udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde, områder beskyttet mod tilstandsændringer (områder omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3) og områder udpeget som særligt sårbare over for næringsstofpåvirkning.

Kommunen kan i en godkendelse efter husdyrgodkendelseslovens § 12 fastsætte yderligere vilkår, der er nødvendige for at sikre, at de hensyn, der er nævnt i husdyrgodkendelseslovens § 23, varetages, jf. husdyrgodkendelseslovens § 29, stk. 2.

Ifølge § 7, stk. 1 i Bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegnings- og administration af internationale naturbeskyttelsesområder mv. (habitatbekendtgørelsen) skal der foretages en konkret vurdering af, om det ansøgte projekt i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke natura 2000-området væsentligt. I bekræftende fald skal der foretages en konsekvensvurdering af projektet i forhold til, hvordan det påvirker de arter og naturtyper, der er på udpegningsgrundlaget for området. Hvis konklusionen er, at projektet har risiko for at skade disse naturtyper, kan der ikke meddeles godkendelse til det ansøgte jf. habitatbekendtgørelsen § 7, stk. 2. Ifølge habitatbekendtgørelsens § 8 stk. 6, nr. 2 er miljøgodkendelse af husdyrbrug omfattet af disse regler.

Vurdering af påvirkningen fra arealer

Aalborg Kommune vurderer, at der ikke vil være skadelige virkninger fra udbringningsarealerne på internationale naturbeskyttelsesområders integritet og overordnede bevaringsmålsætning. For den øvrige natur omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 i eller udenfor natura 2000-området vurderes det, at der ikke vil ske en væsentlig påvirkning ved udbringning af husdyrgødning på de ansøgte udbringningsarealer.

Beskrivelse af påvirkningen fra anlægget

Habitatnatur indenfor natura 2000-områder

Det nærmeste natura 2000-område, er natura 2000-område nr. 14, Aalborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord. Området ligger 8 km øst for anlægget. Det vurderes, ud fra størrelsen på emissionen og afstanden mellem anlæg og nærmeste natura 2000-område, at der ikke vil

være en påvirkning af internationale naturbeskyttelsesområders udpegningsgrundlag og overordnede bevaringsmålsætning

Beskyttet natur omkring anlægget

Omkring anlægget på Nøringen 17 ligger der enkelte naturarealer beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. Der er udvalgt et naturareal, som vurderes at modtage den største påvirkning fra anlægget. Der er beregnet ammoniakdeposition til arealet, der er kortlagt som naturtypen mose (punkt 1), jf. kortbilag til miljøgodkendelse.

Punkt nr.	Naturtype	Afstand fra anlæg m	Merdeposition kg N/ha/år	Total deposition fra bedriften kg N/ha/år	Total deposition fra bedrift + baggrund kg N/ha/år
1	Mose	640	0,1	0,3	13,4

Tabel 7.1: Beregning af ammoniakdeposition på § 3 beskyttet natur omkring anlægget.

Beregningspunkt 1 ligger på et areal øst for anlægget. Arealet er registreret som beskyttet mose. Arealet er ikke besigtiget, men det vurderes ud fra luftfoto at arealet har en moderat naturtilstand (tilstandsklasse 3 ud af 5, jf. faglig rapport fra DMU nr. 792: naturtilstand på terrestrisk naturarealer - besigtigelse af § 3-arealer). Det vurderes, at tålegrænsen for mose ligger omkring 20 kg N/ha/år. Arealet betegnes som kategori 3 natur jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Baggrundsbelastningen i området er 13,1 kg N/ha/år, jf. rapport nr. 73 fra DCE, atmosfærisk deposition 2012. Derudover tilføres naturarealet ikke kvælstof.

Vurdering af påvirkningen fra anlægget

Ifølge beregningerne ligger den totale kvælstofdeposition for mosen i punkt 1 under den estimerede tålegrænse, og under ammoniakbeskyttelsesniveauet i bilag 3 i bekendtgørelsen til husdyrloven. Der stilles derfor ikke vilkår til den maksimale emission i forhold til beskyttet natur.

Beskrivelse af bilag IV arter og andre beskyttede arter i forhold til anlæg og arealer

Det fremgår af habitatbekendtgørelsens § 11, stk. 1, jf. § 8, at der ikke må gives tilladelse, dispensation, godkendelse mv., hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra a) eller kan ødelægge de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra b) i alle livsstadier.

Der er ikke kendskab til forekomst af rødlistearter eller særlige ansvarsarter omkring anlægget eller på udbringningsarealerne. Enkelte arter omfattet af bilag IV kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på arealerne i området omkring anlæg og udbringningsarealer. Det vurderes, på baggrund af Faglig rapport nr. 635 fra DMU, samt kommunens kendskab til området, at gælde for arterne nævnt i skemaet.

Navn	Registreret forekomst	Udbredelsesområde
Vandflagermus		X
Sydflagermus		X
Odder		X
Markfirben		X
Stor vandsalamander		X
Spidssnudet frø		X
Strandtudse		X

Tabel 7.2: Arter der kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på udbringningsarealerne og omkring anlægget

Det vurderes, at godkendelsen af anlægget og arealerne til udbringning, ikke vil beskadige eller ødelægge leve-, yngle- eller rasteområder for bilag IV-arter, rødlistearter eller ansvarsarter.

Vurderingen er foretaget på baggrund af tilgængelige data over fund af arter (Aalborg Kommunes egne registreringer og Naturdata i Danmarks Miljøportal).

7.2 Teknik til reduktion af ammoniakfordampning og fosforindhold i gødningen

7.2.1 Beskrivelse af fodervalg

Det er forureningsforebyggende at gennemføre effektiv fodring til reduktion af udskillelsen af kvælstof og fosfor, ved at sikre, at foderets indhold af næringsstoffer modsvarer dyrenes behov, og at næringsstofferne er letoptagelige.

Ansøger fokuserer på optimal ernæring og derigennem dyrevelfærd ved at udarbejde foderplanen i samarbejde med en kvægkonsulent, som kan bidrage med den nyeste viden inden for kvægfodring. Til det formål tages der analyser af alt grovfoder, så foderplanen afpasses grovfoderets sammensætning og kvalitet. Foderplanlægningen optimeres ved at foretage endagsfoderkontroller (EFK) med henblik på at optimere fodringen og fodersammensætningen.

7.2.2 Vurdering af fodervalg

Foder som sådan er ikke anvendt som virkemiddel og der stilles derfor ingen vilkår vedr. foderets indhold af protein og fosfor. Fodersammensætningen er optimeret af kvægbrugskonsulent i forhold til gældende normer således at N- og P-belastningen minimeres samtidig med at dyrenes behov tilgodeses. Dermed vurderes næringsindholdet i foderet at være styret og dermed også BAT.

7.2.3 Vilkår til spalteskrabere

36. I den eksisterende malkekostald skal der i gangarealerne installeres skraber.
37. Skraberer skal være forsynet med timer.
38. Tværgange, som ikke skrubes automatisk, skal hver dag rengøres manuelt mindst 2-3 gange.
39. Skraberne skal være i drift året rundt og skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.
40. Enhver type af driftsstop på anlægget skal noteres i drifts-logbogen.

7.2.4 Beskrivelse og vurdering af spalteskrabere

Den eksisterende malkekostald er indrettet med fast drænet gulv og skraber, som har det laveste ammoniakfordampning.

For at forudsætningerne for ammoniakberegning i IT-skemaet bliver overholdt, er der stillet vilkår om driften af skraberer i overensstemmelse med teknologibladet for skraberer i gangareal i stalde med malkekvæg.

7.3 Lugt

7.3.1 Vilkår til lugt fra dyreholdet

41. Husdyrbruget skal drives og renholdes således, at lugtgener begrænses mest muligt.
42. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at driften af husdyrbruget giver anledning til væsentligt flere lugtgener for de omkringboende end forventet, skal husdyrbruget lade udarbejde en handlingsplan for at nedbringe lugtgenerne, herunder evt. at foretage lugtmålinger. Inden dokumentationsprogrammet iværksættes, skal det godkendes af tilsynsmyndigheden, og undersøgelsens omfang vil efter konkret vurdering blive fastsat af tilsynsmyndigheden. Alle udgifter i forbindelse med ovennævnte afholdes af husdyrbruget.
43. Viser ovennævnte dokumentation, at der er væsentlige lugtgener, skal de afhjælpende foranstaltninger udføres efter nærmere aftale med tilsynsmyndigheden.
44. Kravet om dokumentation af lugtforholdene kan højst fremsættes en gang årligt, med mindre den seneste kontrol viste, at lugtmissionen ikke kan overholdes.

7.3.2 Beskrivelse af lugt fra dyrehold

Den primære kilde til lugt fra dyrehold er staldluftventilation. Der foreligger kun systematiske og anvendelige målinger/oplysninger om lugt fra staldanlæg. Vurderingen af lugt i forhold til omkringboende vurderes derfor udelukkende ud fra staldanlæg til dyrehold. Lugtgener fra opbevaringsanlæg samt ved udbringning indgår ikke i lugtberegningerne og håndteres derfor primært ved hjælp af generelle regler i Husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Oversigtskort med angivelse af afstand til de nærmeste naboer findes som kortbilag til miljøgodkendelsen.

Nærmeste nabo er Nøringen 15 og nærmeste samlet bebyggelse er Holtet beliggende ca. 1 km sydvest for ejendommen. Nærmeste byzone er Gandrup beliggende ca. 3 km nordvest for ejendommen.

Tabel 7.3 viser de beregnede geneafstande og aktuelle afstande. Geneafstanden måles fra midt på staldanlægget til kant af nærmeste bolig. Beboelsesbygninger på ejendomme med landbrugspligt efter landbrugslovens regler samt beboelsesbygninger, der ejes af driftsherren, medregnes ikke.

Lugtgeneafstandene er beregnet som for fuld besætning. Alle nye stalde indgår i beregningen.

For alle stalde gælder det, at der er mere end 1,2 gange geneafstand til naboer.

Lugtens udbredelse i nærområde, afhænger bl.a. af antal og typer af husdyr og geografisk placering. Disse faktorer indgår i lugtberegningen. I beregningen af geneafstanden indgår også øvrige husdyrbrug i området. I denne ansøgning er der ikke andre husdyrbrug nær nærmeste nabo, samlet bebyggelse eller byzone, der skal medtages i beregningerne af lugtgeneafstandene.

Samlet resultat af lugtberegning

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (ansøgt)	Ukorrigeret geneafstand (nudrift)	Korrigeret geneafstand (ansøgt)	Korrigeret geneafstand (nudrift)	Vægtet gennemsnits afstand	Bortscreenet	Genekriterie overholdt
+ Nøregnen 15	0	FMK	76,42	65,61	76,42	65,61	260,57	Ja	Ja
+ Aalborgvej 214	0	NY	157,29	115,09	157,29	115,09	1.201,90	Ja	Ja
+ Gandrup By, Ø. Hassing	0	FMK	241,67	207,47	241,67	207,47	3.272,87	Ja	Ja

Tabel 7.1: Resultat af lugtberegning i husdyrgodkendelse.dk

Dyreholdets lugtafgivelse er i husdyrgodkendelse.dk beregnet med den nye beregningsmodel. I beregningerne indgår afstand til den pågældende lokalitet/område samt hvor meget det lugter fra de enkelte staldsystemer.

Beregningerne angiver den geneafstand, som er udtryk for den højeste beskyttelse af naboerne.

7.3.3 Vurdering af lugt fra dyrehold

Lugtberegninger viser, at husdyrbruget efter udvidelsen ikke vil være til gene for omkringboende. Beregningerne forudsætter, at der er god staldhygiejne samt at ventilationsanlægget svarer til hvad der normalt forekommer på husdyrbrug af denne type.

Det vurderes, at det stillede vilkår sikrer, at staldhygiejne og staldventilation ikke giver anledning til at lugten fra husdyrbruget er anderledes/værre end hvad der normalt forekommer fra denne type husdyrbrug.

Ventilationsanlægget kontrolleres og rengøres jævnligt og der er alarm ved driftsforstyrrelser eller svigt i ventilationssystemet. Dette vurderes at være BAT.

7.4 Fluer og skadedyr**7.4.1 Vilkår for flue- og skadedyrsbekæmpelse**

45. Der skal på husdyrbruget foretages effektiv fluebekæmpelse som minimum i overensstemmelse med de til enhver tid gældende retningslinjer for fluebekæmpelse.
46. Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, så der ikke opstår risiko for ophold af skadedyr (rotter m.v.).

Beskrivelse af flue- og skadedyrsbekæmpelse

Ifølge ansøgningsmaterialet bekæmpes skadedyr i henhold til retningslinjer for fluebekæmpelse.

På ejendommen har der ikke tidligere været problemer med skadedyr. Hvis det skulle blive aktuelt, vil der blive indgået aftale med skadedyrsbekæmpelsesfirma.

7.4.2 Vurdering af flue- og skadedyrsbekæmpelse

Herefter er det kommunens vurdering, at husdyrbrugets skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende og at der ikke er behov for at stille yderligere vilkår.

7.5 Transport

7.5.1 Vilkår for transport

47. Ved transport af gylle på offentlige veje skal gyllevognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, således at spild ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal dette straks opsamles.
48. Transport af foder og øvrige hjælpemidler til og fra husdyrbruget må ikke give anledning til gener. Transport af dyr til og fra husdyrbruget skal fortrinsvist ske mandag til fredag i tidsrummet kl. 08 -18. Leverancer af dyr til slagteri er undtaget, da disse ikke planlægges af landmanden, men af slagteriet, og sker på alle tider af døgnet.

7.5.2 Beskrivelse af transport

Transporter til og fra ejendommen sker ad Nørengen. Transportveje med husdyrgødning sker ad ruter som er vist på vedlagte kortbilag til miljøgodkendelsen.

I nedenstående tabel kan ses antal transportere til og fra husdyrbruget efter gennemførelse af den ansøgte udvidelse.

Art	Antal transportere		Kapacitet	
	Før	Efter	Før	Efter
Mælk	182	182		
Levering af kraftfoder	9	13	12 tons	
Levering af andet foder	26	26	12 tons	24 tons
Egen foderproduktion	185	240	30 m ³	30 m ³
Levering af brændstof	5	5	1.200 l	1.200 l
Transport til Nymark 6 eller til afgræsning	12	12		
Dyr til slagteri	12	12		
Udbringning af gylle	170	193	25 tons	25 tons
Udbringning af dybstrøelse	20	84	12 tons	12 tons
Andet	621	767		

Tabel 7.2: Antal transportere til og fra Nørengen 17.

7.5.3 Vurdering af transport

Aalborg Kommune vurderer, at transport til og fra husdyrbruget ikke giver væsentlige gener for naboer og øvrige boligområder ud over hvad man kan forvente af denne type husdyrbrug.

7.6 Støj

7.6.1 Vilkår for støj

49. Virksomheden skal for egen regning dokumentere, at støjvilkår overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder generne væsentlige.
50. Støjmålinger skal udføres som beskrevet i Miljøstyrelsens til enhver tid gældende støjberegningsvejledning og foretages i punkter, som forinden aftales med tilsynsmyndigheden.

51. Virksomhedens bidrag til støjbelastningen må ikke overstige følgende værdier målt ved nabobeboelsen eller dennes opholdsarealer:

Områdetype	Man-fre kl. 7-18 Lørdag kl. 7-14	Man-fre kl. 18-22 Lør kl. 14-22 Søn- og helligdag kl. 7-22	Alle dage kl. 22-7	Alle dage kl. 22-7
	Gns. værdi over referencetidsrum met	Gns. værdi over referencetidsrum et	Gns. værdi over referencetidsrum met	Maksimal værdi
Boligområde for åbne og lav boligbebyggelse	45 dB(A)	40 dB(A)	35 dB(A)	50 dB(A)
Sommerhusområde , rekreative områder, særlige naturområder	40 dB(A)	35 dB(A)	35 dB(A)	50 dB(A)
Kolonihaveområder	55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)
Det åbne land (inkl. landsbyer og landbrugsarealer)	55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

Tabel 7.3: Vejledning om ekstern støj fra virksomheder. Miljøstyrelsens vejledning nr. 5 af november 1984.

7.6.2 Beskrivelse af støj

Der blæses kraftfoder i fodersiloen ca. 1 gang hver 6. uge. Det varer ca. 30 minutter.

7.6.3 Vurdering af støj

Da anlægget ligger i god afstand fra omkringboende, vurderer Aalborg Kommune, at øget støj i forbindelse med udvidelse af dyreholdet ikke vil give væsentlige gener. Skulle der alligevel opstå støjgener i forbindelse med husdyrbruget, er der mulighed for at stille krav om undersøgelse af dette.

7.7 Støv

7.7.1 Vilkår for støv

52. Driften må ikke medføre støvgener udenfor husdyrbrugets arealer.

53. Fodersiloer skal indrettes således at støvgener i forbindelse med indblæsning af foder undgås, f.eks. med melcykloner eller anden støvbegrænsende foranstaltning.

7.7.2 Beskrivelse af støv

Transporten foregår på Nøringen, som er beklædt med asfalt. Der er derfor ikke nogen støvgener herfra. Der er ikke aktiviteter på ejendommen som giver anledning til støvgener.

7.7.3 Vurdering af støv

Det forventes ikke, at støv giver anledning til væsentlige gener for omgivelserne, og det vurderes ikke at være nødvendigt, at stille yderligere vilkår vedr. støv.

7.8 Lys

7.8.1 Vilkår for lys

54. Driften af husdyrbruget må ikke give anledning til lysgener for omboende.

7.8.2 Beskrivelse af lys

Der er manuelt styret lys på begge gavle på kostalden. På gavlen af laden er der bevægelsesstyret lys.

7.8.3 Vurdering af lys

Aalborg Kommune vurderer, at udendørs lys ikke giver anledning til gener for naboer eller passerende trafik.

8 Arealerne

8.1 Generelt om påvirkning af vandmiljøet med næringsstoffer

Kvaliteten af vandmiljøet i søer, fjorde og indre farvande er påvirket af for store tilførsler af næringsstoffer. Forureningen medfører øget vækst af planktonalger og enårige alger som fx søsalat. Ved store tilførsler af næringsstoffer reduceres sigtddybden i vandet, bundvegetation, som fx ålegræs, reduceres, opvækstmuligheder for fisk forringes og risikoen for iltsvind øges til skade for plante- og dyrelivet.

Generelt tilføres markerne flere næringsstoffer, end der fjernes med afgrøderne. Derfor vil en etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug som regel give anledning til et øget tab af næringsstoffer til vandmiljøet. Transporten fra udbringningsarealer kan ske via udvaskning til grundvandet, som dernæst føder vandløb og søer eller via overfladeafstrømning direkte til vandløb og søer. I sidste ende ender næringsstofferne i fjorde og kystnære områder, i sjældnere tilfælde i søer.

Udvaskning til grundvandet er den primære tabsvej for kvælstof, mens fosfor som er tungtopløseligt, i højere grad er knyttet til jordpartikler end kvælstof, og dermed også i højere grad tabes til vandmiljøet via erosion på vandløbsnære marker.

Vandområderne har forskellig følsomhed overfor kvælstof og fosfor. De fleste søer er følsomme overfor en øget tilførsel af fosfor, mens fjorde og kystnære områder er følsomme overfor begge næringsstoffer på forskellige tider af året. Vandløb regnes generelt ikke for at være følsomme overfor en øget belastning med næringsstoffer. Deres funktion er primær som transportvej for næringsstoffer mellem udbringningsarealer og slutrecipient. Dog kan overfladisk afstrømning af husdyrgødning og andet organisk materiale direkte til vandløbene have en væsentlig negativ indvirkning på vandløbsfaunaen.

Tabet af næringsstoffer til vandmiljøet kan variere betydeligt fra den ene produktion til den anden afhængig af udbringningsmetode, jordbundsforhold, jordens reduktionskapacitet, fosformætningsgraden m.v.

8.1.1.1 Vilkår til udbringningsarealerne

55. Udbringning af husdyrgødning fra produktionen må kun finde sted på de 138,57 ha udspretningsareal, som fremgår af kortbilag til miljøgodkendelsen.
56. Der må ikke tilføres husdyrbrugets arealer anden organisk nitrat- eller fosforholdig gødning som f.eks. affald.

8.1.1.2 Beskrivelse af udbringningsarealerne

I kortbilag til miljøgodkendelsen er der et oversigtskort over de udbringningsarealer der indgår i ansøgningen såvel ejet som forpagtet.

I det følgende er der gjort rede for husdyrbrugets miljøpåvirkning med næringsstoffer i forhold til grundvand og overfladevand. Afsnittet slutes af med en habitatvurdering af husdyrbruget i forhold til marine habitatområder.

8.1.2 Påvirkning af grundvand

Samtlige husdyrbrugets udbringningsarealer ligger udenfor sårbare områder ift. grundvand, dvs. udenfor:

- Nitratfølsomme indvindingsområder,
- Indvindingsopland til vandværker,
- Kildepladszoner, eller
- Boringsnære beskyttelsesområder

8.1.3 Overfladevand

8.1.3.1 Beskrivelse af nitratudvaskning til overfladevand

Samtlige projektets arealer er beliggende udenfor nitratklasserne men til gengæld i opland til Langerak. Der er ansøgt om at udbringe fuldt husdyrtryk (2,3 DE/ha). Den reelle udvaskning til overfladevand er herefter i IT-ansøgningen beregnet til 52,3 kg N/ha, som er identiske med den maksimalt tilladte udvaskning (udvaskningen svarende til plantebrug er ifølge IT-ansøgningen beregnet til 56,3 kgN/ha).

På arealerne er der valgt K-12 sædskifte, som i samtlige tilfælde svarer til referencesædskifte.

8.1.3.2 Vurdering af nitratudvaskning til overfladevand

Udbringningsarealerne ligger udenfor nitratklasseudpegningerne og beregningerne i IT-ansøgningen viser, at projektet overholder det generelle beskyttelsesniveau. Herefter er det kommunens vurdering at husdyrbrugets udledning af næringsstoffer ikke giver anledning til en væsentlig påvirkning af overfladevandet.

Aalborg Kommune vurderer, at stillet vilkår om med ingen tilførsel af anden organisk nitratholdig gødning suppleret med projektets overholdelse af det generelle beskyttelsesniveau ift. overfladevand, sikrer, at husdyrbrugets udledning af næringsstoffer ikke giver anledning til en væsentlig påvirkning af overfladevandet.

8.1.3.3 Beskrivelse af fosfor

Samtlige projektets udbringningsarealer er beliggende udenfor fosforfølsomme områder med opland til Natura 2000-områder.

Der er flere udbringningsarealer, der grænser op til Øster-Å, som er højt målsat (B2 – Opholds- og opvækstvand for laks).

Ved udbringning af husdyrgødning svarende til harmonikravet for kvælstof vil fosfortilførslen til udbringningsarealerne for flere husdyrtyper overstige afgrødernes behov, som ligger på 20-25 kg P/ha. Ved en fortsat ophobning af fosfor i landbrugsjorden er der risiko for, at fosforbidraget fra landbrugsjorden til vandmiljøet kan øges.

Langt størstedelen af tabet af fosfor fra landbruget til vandmiljøet er imidlertid historisk betinget som følge af ophobningen gennem årene af fosfor i jordens pulje. På landsplan er denne ophobning nedbragt i forbindelse med gennemførelsen af vandmiljøplanerne samt med indførelsen af afgift på foderfosfat. Opgørelser af landbrugets fosforbalance viser således, at fosforoverskuddet i marken er reduceret væsentligt siden 80'erne.

Herudover er der med husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveau mulighed for at regulere udledningen af fosfor til de udbringningsarealer, der afvander til særligt fosforfølsomme naturområder. På den baggrund er det Miljøstyrelsens opfattelse, at risikoen for tab af fosfor fra udbringningsarealerne til vandmiljøet derfor generelt set er væsentlig mindre i dag end tidligere.

De teknikker og teknologier, der er rettet mod at reducere tilførslen af fosfor til udbringningsarealerne omfatter enten fodringsteknikker, der mindsker husdyrgødningens indhold af fosfor, eller separeringsteknikker, der medfører, at den mest fosforholdige del af

husdyrgødningen kan afsættes til udbringning på andre arealer eller til forbrænding eller afgasning i biogasanlæg. Muligheden for afsætning kan på nuværende tidspunkt ikke forudsættes at være til stede for alle producenter. Alene af denne grund er teknikken ikke relevant ved fastlæggelse af branchespecifikke emissionsgrænseværdier for fosfor.

8.1.3.4 Vurdering af fosforudledning til overfladevand

Beregninger foretaget i Husdyrgodkendelse.dk viser, at kravet om fosforoverskud er overholdt, jf. nedenstående tabel.

P-tilført	P-fracført	P-overskud	P-tilladt overskud	Evt. yderligere reduktion	Krav overholdt
29,1 Kg	25,5 Kg	3,6 Kg/ha	3,7 Kg/ha	- 14,9 kg P	Ja

Tabel 8.1: IT-ansøgningens oplysninger om bedriftens fosforemission i ansøgt drift.

Samtlige udspretningsarealerne er beliggende udenfor fosforfølsomme områder med opland til Natura 2000 områder. På denne baggrund har det ikke været nødvendigt at stille yderligere vilkår i miljøgodkendelsen.

For Limfjordsoplandet vurderes, at langt den største del af det samlede fosfortab kommer fra drænede lavbundsarealer. Mens en væsentlig lavere andel kommer tabet fra erosionstruede arealer og drænede højbundsarealer. Drænede risikojord er især sige lerjorder med makroporer. Udvaskningstab fra de øvrige drænede mineraljorder og grundvandsafstrømningen af fosfor er relativt lave målt pr. hektar og må anses for at være meget svært at påvirke¹⁰. Drænede lavbundslande, som er klassificeret som okkerklasse 1, kan dog have en forøget bindingskapacitet som følge af højt jernindhold¹¹.

Alle udspretningsarealer er klassificeret som fosfor klasse 0. Jordtypen for samtlige arealer er JB2 (finsandet jord). Kravet om fosforoverskud er overholdt og ingen af arealerne er erosionstruet.

Da ejendommens arealer ikke kan kategoriseres som fosfor-risikoarealer, vurderer Aalborg kommune, at risikoen for fosfortab fra arealerne er ubetydelig.

Herefter er det vurderet, at der ikke er basis for at stille yderligere skærpede vilkår i miljøgodkendelsen ift. fosfor.

8.1.3.5 Beskrivelse og vurdering af direkte afstrømning til vandløb og søer

Der er ikke tale om stærkt skrånede arealer mod de målsatte vandløb. Herefter er det kommunens vurdering, at der ved overholdelse af kravene i husdyrgødningsbekendtgørelsen om forbud mod udbringning af husdyrgødning og handelsgødning på stejle skråninger på mere end 6° ned mod vandløb inden for en afstand af 20 meter fra vandløbets afgrænsning, ikke vil kunne ske en væsentlig næringsstofpåvirkning af vandløb og søer i området.

¹⁰ Handlingsplan for Limfjorden. Rapporten er lavet i et samarbejde mellem Nordjyllands Amt, Ringkøbing Amt, Viborg Amt og Århus Amt 2006

¹¹ Begrænsning af fosfortab fra husdyrbrug. DMU nr. 566 2006

8.1.4 Påvirkning af marine områder i forhold til habitatdirektivet

8.1.4.1 Beskrivelse af påvirkning af marine habitatområder

Samtlige projektets arealer afvander til Langerak. Udvaskning af næringsstoffer fra landbrugsarealer i oplandet til Langerak forventes at kunne påvirke habitatområderne Aalborg Bugt og Nibe/Gjøl Bredning.

I Natura 2000 basisanalysen for såvel Aalborg Bugt som Nibe-Gjøl Bredning vurderes det, at miljøet er påvirkeligt af effekten fra tilførsel af næringsstoffer.

Det fremgår desuden af Miljøministeriets forslag til vandplaner for områderne, at miljømålet er ”god tilstand” og at dette mål ikke er opfyldt i området. Kommunen finder derfor, at enhver yderligere tilførsel af næringsstof vil forringe mulighederne for at opnå denne målsætning og bidrage til, at den kumulative påvirkning øges i negativ retning.

Før der træffes afgørelse om tilladelse eller godkendelse efter husdyrlovens §§ 10, 11 eller 12, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke området væsentligt, jf. habitatbekendtgørelsen. Hvis projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et habitatområde væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets påvirkninger under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område.

Da det ikke kan udelukkes, at projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke de internationale naturbeskyttelsesområder væsentligt har kommunen lavet en konsekvensvurdering, som findes i bilagsafsnittet. Heri vurderes tilstanden i områderne, samt det aktuelle projekts eventuelle påvirkninger af vandområderne i forhold til habitatbekendtgørelsen og efter Miljøstyrelsens vejledning.

I vejledningen har ministeriet opstillet 2 afskæringskriterier for, hvornår et projekt ikke kan medføre skadevirkning på overfladevande som følge af nitratudvaskning:

1. Påvirkning fra projektet i sig selv.

Nitratudvaskningen fra det samlede husdyrbrug må maksimalt udgøre 5% af den samlede udvaskning til det aktuelle område – dog max. 1% hvis der er tale om vandområder, der kan karakteriseres som et lukket bassin og/eller er meget lidt eutrofieret.

Aalborg Kommune har vurderet, at Langerak kan karakteriseres som et lukket bassin.

Beregningerne viser, at det ansøgte for såvel kvælstof som fosfor vil udgøre under 1 pct. af den samlede udvaskning til Langerak. Ifølge afskæringskriteriet vil det ansøgte således ikke i sig selv have en skadevirkning på de aktuelle Natura 2000-områder.

2. Påvirkning fra projektet i kumulation med andre planer og projekter.

Dyretrykket i det aktuelle opland må ikke have været stigende siden 1. januar 2007.

Husdyrtrykket i Langerak er i perioden 2007-15 faldende. Belastningen med kvælstof og fosfor fra andre kilder har i perioden været faldende. Aalborg kommune vurderer derfor, at projektet ikke i kumulation med andre projekter kan påvirke vandområdet negativt.

8.1.4.2 Vurdering af påvirkning af marine habitatområder

På baggrund af ovenstående vurderer kommunen, at projektets udledning af kvælstof og fosfor til Aalborg Bugt og Nibe-Gjøl Bredning via Langerak hverken i sig selv eller sammen med andre kilder og projekter i området vil medføre nogen væsentlig negativ påvirkning af habitatområderne.

9 Bedste tilgængelige teknik (BAT)

9.1 Emissionsgrænseværdi for ammoniak og fosfor

Aalborg Kommunes praksis for fastsættelse af BAT-niveau for ammoniak og fosforemission fra anlægget

Miljøklagenævnet har afgjort, at kommunerne i sager om godkendelse af husdyrbrug efter husdyrbruglovens § 11 og § 12 skal anvende Miljøstyrelsens "Vejledende emissionsgrænseværdier for ammoniak (luftbåret kvælstof) og fosfor opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)", ved vurderingen af om det ansøgte lever op til kravet om anvendelse af BAT.

Vejledningen til beregningerne hentes fra Miljøstyrelsens hjemmeside:

http://www.mst.dk/Virksomhed_og_myndighed/Landbrug/Husdyrgodkendelser/bat/BAT-standardvilkaar.htm

På baggrund af Miljøstyrelsens vejledning beregnes en samlet maksimal ammoniak emissionsgrænseværdi for hele anlægget efter udvidelsen, som det fastsatte BAT-niveau.

I tilfælde, hvor emissionen medfører for høje tilførsler af ammoniak til følsom natur, uanset at BAT-niveauet er opfyldt, vil Aalborg Kommune stille vilkår om yderligere reduktion af ammoniakfordampningen fra anlægget.

Ansøger har frit valg med hensyn til valg af godkendte teknikker for opnåelse af BAT-niveauet.

I godkendelsen stilles vilkår, som sikrer at den forudsatte reduktion af ammoniakfordampningen opnås.

Når ansøger har redegjort for de teknikker, der indføres så BAT-niveauet overholdes, forlanges ikke redegørelse for fravalg af anden BAT-teknologi.

9.1.1 Beregning af den maksimale ammoniakfordampning

Med udgangspunkt i Miljøministeriets vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik for husdyrbrug med konventionel produktion af malkekvæg i gyllebaserede staldsystemer¹² er husdyrbrugets samlede emissionsgrænseværdi beregnet til 1.963 kg N/år, jf. nedenstående skærmdump fra IT-ansøgningen.

Resultat af beregning af den vejledende grænseværdi for ammoniaktab ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT)

Samlet faktisk ammoniaktab fra stald og lager i ansøgt drift (hele anlægget):	1965,49 kgN/år
Samlet vejledende ammoniaktab fra hele anlægget ved anvendelse af BAT:	1963,72 kgN/år
Er samlet vejledende ammoniaktab fra hele anlægget ved anvendelse af BAT overholdt?:	Nej
Difference mellem samlet faktisk ammoniaktab og samlet vejledende ammoniaktab ved anvendelse BAT:	1,78 kgN/år

Tabel 9.1: IT-ansøgningens beregning af emissionsgrænseværdi i IT-ansøgningen med skema nr. 79372.

¹² Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), Miljøministeriet, Miljøstyrelsen maj 2011

Den faktiske ammoniakemission fra ejendommen er i Husdyrgodkendelse.dk beregnet til 1.965 kg N/år og en meremission på 634 kg N/år.

I det forelagte projekt er der valgt at reducere ammoniakemissionen ved at vælge et staldsystem til malkekøer og kvier med en ammoniakemission på 4%.

9.1.2 Vurdering af BAT for ammoniak

Ansøger har frit valg med hensyn til valg af teknikker for opnåelse af det maksimale ammoniakniveau og har konkret valgt at opnå dette gennem valg af staldsystem. I miljøgodkendelsen er der stillet vilkår, som sikrer, at den forudsatte reduktion af ammoniakfordampningen opnås.

Ved fastsættelse af en emissionsgrænseværdi for det samlede anlæg skal der ifølge vejledningen udregnes emissionsgrænser for de enkelte dele af staldanlægget. Summen af disse emissionsgrænser udgør emissionsgrænseværdien for det samlede anlæg, som skal overholdes af husdyrbruget.

Det forelagte projekt har en samlet ammoniakemission på 1.965 kg N/år mens den vejledende emissionsgrænseværdi er beregnet til 1.963 kg N/år.

Ammoniakemissionen fra det ansøgte projekt overskrider dermed som udgangspunkt den vejledende emissionsgrænseværdi med ca. 2 kg N/år.

Natur- og Miljøklagenævnet har i flere afgørelser accepteret en mindre overskridelse af emissionsgrænseværdien, blandt andre NMKN 132-00295:

<http://www.nmknafgoerelser.dk/afgoerelse/nmk20121031-000k?highlight=NMK-132-00295>

Aalborg Kommune har vurderet, at overskridelse af emissionsgrænseværdien i den konkrete sag må betragtes som ubetydelige og at der ikke er basis for at stille yderligere skærpede vilkår ift. ammoniakemissionen.

9.1.3 Beskrivelse af emissionsgrænseværdi for fosfor

Det er forureningsforebyggende at gennemføre effektiv fodring til reduktion af udskillelsen af kvælstof og fosfor, ved at sikre, at foderets indhold af næringsstoffer modsvarer dyrenes behov, og at næringsstofferne er letoptagelige.

Mht. til fosfor har mange fodermidler et fosforindhold, som overstiger koens fysiologiske behov uden brug af mineralsk fosfor, hvilket begrænser muligheden for at sænke fosfortildelingen i praksis, og der findes på nuværende tidspunkt ikke tilgængelige teknikker eller teknologier, der kan anvendes til at fastlægge emissionsgrænseværdier for fosforudledningen fra malkekvægsbesætninger.

Samtlige udspretningsarealer er beliggende udenfor oplande til fosforfølsomme områder med opland til Natura 2000 områder. På denne baggrund har det ikke været nødvendigt at stille yderligere vilkår i miljøgodkendelsen.

Fosforoverskuddet i det forelagte projekt er på 3 kg P/ha.

9.1.4 Vurdering af emission af fosfor

Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at kravet om fosforoverskud er overholdt. Aalborg Kommune vurderer, at forudsætningerne for at kravet om fosforoverskud overholdes er sikret med vilkår om at der ikke må tilføres arealerne anden organisk gødning med indhold af fosfor.

Miljøstyrelsen bemærker, at fastlæggelsen af BAT indebærer, at der skal findes et passende balancepunkt mellem de forskellige miljøpåvirkninger overfor dertil svarende omkostninger. Miljøstyrelsen finder, at det hverken i miljøøkonomisk eller proportionalitetsmæssig henseende er hensigtsmæssigt at prioritere en yderligere begrænsning af fosfor på bekostning af begrænsningen af ammoniakemissionen.

Da ammoniakbegrænsende tiltag, som øger omkostningerne ved produktionen er indført, skal yderligere generelle krav til begrænsningen af fosfor begrundet i BAT skal baseres på omkostningsneutrale teknikker og teknologier. Aalborg Kommune har ikke kendskab til sådanne teknikker og vurderer derfor at det ikke er proportionalt at stille yderligere vilkår om reduktion af fosforemissionen.

9.2 Management (ledelses- og kontrolrutiner)

Af BREF-dokumentet om intensiv fjerkræ- og svineproduktion fra 2003 fremgår, at det kan det betragtes som BAT at registrere forbruget af næringsstoffer i produktionen, herunder fastlægge mål for husdyrholdets næringsbehov i forhold til forventet tilvækst, udarbejde foderplaner, der sikrer en optimal udnyttelse af foderets næringsstoffer og følge foderforbruget løbende. Disse elementer indgår i dansk husdyrproduktion gennem fastlæggelse af retningsgivende normer for husdyrholdets næringsbehov.

Godt landmandskab er også en vigtig del af BAT. Nøringen 17 opnår størst mulig udnyttelse af næringsstofferne i både husdyrgødning og handelsgødning gennem gødningsplanlægning og gødningsregnskaber.

Det er også BAT at udforme lagringsfaciliteterne for gødning med tilstrækkelig kapacitet, indtil yderligere behandling eller tilførsel på markerne kan udføres¹³. Ifølge de forelagte beregninger har husdyrbruget tilstrækkelig opbevaringskapacitet.

Disse elementer er allerede implementeret i dansk lovgivning.

Endvidere opfylder husdyrbruget BAT ved at sikre, at de ansatte har den nødvendige uddannelse, samt at der forefindes beredskabsplaner på husdyrbruget, der sikrer hensigtsmæssig adfærd ved uforudsete hændelser.

Husdyrbruget på Nøringen 17 opfylder desuden BAT¹⁴ ved,

- at udforme lagringsfaciliteterne for husdyrgødning med tilstrækkelig kapacitet, indtil yderligere behandling eller tilførsel på markerne kan udføres.
- AT anvende et betongulv med et opsamlingsystem og en beholder til afstrømningsvæske For gødningsstakke, der altid anbringes samme sted, enten i anlægget eller på marken.
- AT placere enhver nyopførelse af gødningslagerarealer hvor der er mindst mulig chance for, at de kan forårsage gener over for receptorer, der er følsomme over for lugt, idet der tages hensyn til afstanden til receptorerne og den fremherskende vindretning.
- At lagre fjerkrægødning i tørret form i et gødningshus med et tæt gulv og med tilstrækkelig ventilation.

¹³ BREF-resumé, s. v og xvi.

¹⁴ BREF-resumé, s. v og xvi.

- AT anbringe midlertidige gødningsstakke på marken væk fra følsomme receptorer, såsom naboer og vandløb (inkl. markdræn), som afstrømningsvæske kan løbe ned i.

9.2.1 Ammoniakfordampning fra udbringning af husdyrgødning

De teknikker, der i marken kan reducere ammoniakfordampningen ved udbringning, er rettet mod at begrænse det tidsrum, i hvilket den mineralske del af kvælstofindholdet i gyllen er i kontakt med luften, eller sikrer, at den mineralske del forbliver på opløst form. Konkret omfatter det teknikker, der sørger for, at gyllen hurtigt kommer ned på eller i jorden, eller som giver gyllen en lavere pH-værdi (svovlsyrebehandling).

Det er Aalborg Kommunes opfattelse, at gældende lovregulering, herunder allerede gennemførte ændringer af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, vedrørende udbringning af husdyrgødning er BAT for så vidt angår ammoniakfordampningen i marken.

9.2.2 Dybstrøelse

Aalborg Kommune vurderer, at håndteringen af dybstrøelse lever op til kravet om anvendelse af bedst tilgængelig teknik og at den beregnede opbevaringskapacitet er tilstrækkelig til at opfylde husdyrgødningsbekendtgørelsens krav.

9.2.3 Nitratudvaskning ved udbringning af husdyrgødning

De teknikker, der kan reducere nitratudvaskningen i forbindelse med udbringning af husdyrgødning, er rettet mod at øge planternes udnyttelse af det tilførte kvælstof.

I forbindelse med gennemførelsen af serien af vandmiljøplaner er en stor del af de virkemidler, der kan reducere den del af nitratudvaskningen, som stammer fra husdyrgødningen, allerede implementeret via husdyrgødningsbekendtgørelsen. Blandt andet er der fastsat harmonikkrav samt regler for, hvornår og hvordan husdyrgødning må udbringes. Endvidere er der i medfør af lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække (gødskningsloven) fastsat bindende normer for den totale kvælstofanvendelse i markdriften samt krav til kvælstofudnyttelsen ved anvendelse af husdyrgødning.

Det er Aalborg Kommunes vurdering, at det niveau, som er opnåeligt ved anvendelse af BAT i relation til udvaskning af nitrat ved anvendelse af husdyrgødning i marken allerede er opnået via krav, som er fastsat i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

9.2.4 Gener fra husdyrbruget

Gener fra husdyrbruget (lugt, støj, støv, lys og lignende) udgør hovedsageligt et problem i miljømæssig henseende, såfremt et husdyrbrugs anlæg ligger i nærheden af naboer, der kan blive påvirket. Dette er ikke tilfældet i denne sag, idet der er stor afstand til nærmeste naboer uden landbrugspligt.

Aalborg Kommune vurderer desuden, at disse gener skal reguleres med udgangspunkt i de lokale forhold, der er gældende for det pågældende husdyrbrug, med hjemmel i husdyrgodkendelseslovens § 27, stk. 1, 2. punktum, nr. 1 og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 11, stk. 1, nr. 3 og 11 – og for så vidt angår lugt: husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, punkt B (beskyttelsesniveauet for lugt).

9.2.5 Forbrug af energi og vand

Det er vanskeligt at opstille egentlige grænser for forbruget af vand og energi. Hertil kommer, at vand- og energiforbrug i et vist omfang afhænger af de driftsmæssige forhold på den enkelte ejendom, herunder hvilke teknologiske løsninger der anvendes til begrænsning af forurening.

Ifølge BREF-dokumentet om intensiv fjerkræ- og svineproduktion fra 2003 samt det tværgående BREF-dokument om energi betragtes det som BAT, at arbejde på at optimere energieffektiviteten på anlægget. Endvidere kan det betragtes som BAT at registrere vand- og energiforbruget løbende med henblik på at identificere defekter, samt vælge udstyr med fokus på vand- og energibesparende egenskaber.

9.2.6 Energibesparende foranstaltninger

I henhold til BREF-dokumentet er det BAT at undgå modstand i ventilationssystemet ved jævnlig rengøring af dette, optimere udformningen af ventilationssystemet, så der opnås en god temperaturkontrol, samt at anvende lavenergibelysning.

Der er naturlig ventilation i samtlige stalde på nær den gamle stald (bygning nr. 5).

Der er lavet en energirapport på husdyrbruget. Denne energigennemgang viser, at der kan gennemføres energioptimale løsninger på husdyrbruget. Aalborg Kommune anser energirapporten for at være en del af BAT og at det ligeledes er BAT at indføre de energibesparende tiltag, som anbefales i rapporten.

9.2.7 Vandbesparende foranstaltninger

Til aktiviteter, hvor der bruges vand, er det BAT at reducere vandforbruget. Dette brug lever op til BAT mht. vandforbrug på følgende punkter:

Rengøring af stald og udstyr med højtryksrensere efter hver produktionscyklus eller batch. Spulevand løber typisk ned i gyllesystemet, og det er derfor vigtigt at finde en balance mellem rengøring og brug af så lidt vand som muligt.

Udførelse af regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlægget for at undgå spild Registrering af vandforbrug gennem måling af forbrug Detektering og reparation af lækager. Der er i øvrigt valgt udstyr og teknikker med fokus på vandbesparende egenskaber.

Aalborg Kommune vurderer, at der er fokus på vandbesparende foranstaltninger, og at BAT-kravene mht. vandforbrug er opfyldt.

9.2.8 Opbevaring af affald, kemikalier, olie, handelsgødning og hjælpestoffer

Aalborg Kommune vurderer det er BAT, at større landbrugsvirksomheder sorterer og registrerer affald i overensstemmelse med affaldsbekendtgørelsens forskrifter. Formålet er til stadighed at have fokus på affaldssortering og eventuel genanvendelse.

Aalborg Kommune vurderer således, at ved overholdelse af de stillede vilkår, vil oplag og håndtering af affald, råvarer og hjælpestoffer ikke påvirke miljøet.

9.2.9 Samlet vurdering i forhold til BAT

Samlet set vurderer Aalborg Kommune, at det ansøgte lever op til BAT på alle relevante punkter.

De stillede vilkår i forhold til vand, energi og affaldshåndtering sikrer at husdyrbruget til stadighed har fokus på affaldssortering samt energi- og vandforbrug.

Den beskrevne drift af husdyrbruget, herunder opbevaring og udbringning af husdyrgødning sikrer at miljøpåvirkninger og eventuelle gener fra husdyrbruget er begrænset mest muligt.

10 Alternative løsninger og 0-alternativet

10.1 Alternative løsninger

Ansøger kunne vælge 0-alternativet. Der kunne også vælges at bygge en ny stald til kvierne, men det koster for meget i forhold til udbyttet. Der er sådan set ikke nogen alternativ placering af ensilagesiloen, da det vil give logistiske udfordringer at have ensilagen liggende 2 forskellige steder i siloer.

Pladsen til småkalvene i kalvehytterne kunne også placeres andre steder. Den valgte placering giver dog mulighed for optimering af arbejdsgange, da kælvningsafdelingen og malkecenteret ligger lige ved siden af.

10.1.1 Vurdering af alternative løsninger

Det vurderes samlet set at de behandlede alternativer ikke er bedre end det ansøgte projekt.

10.2 0-alternativ

0-alternativet er lig med den eksisterende produktion. En statisk tilstand er oftest ikke et udtryk for noget positivt, da der er ensbetydende med at hjulene er gået i stå. Dette er også tilfældet i landbruget. Det er derfor uundgåeligt, at landbruget hele tiden ændres i takt med omgivelserne.

I alle virksomheder er der løbende krav til at tilpasse og optimere driften efter markedsforholdene. Inden for landbrugerhvervet er det en realitet, at landmanden står over for faldende afregningspriser i forhold til inflationen samtidigt med, at omkostningerne stiger. Der skal således produceres et stadig stigende antal enheder for at overleve økonomisk. Derfor vil det være uundgåeligt, at produktionen løbende skal optimeres og udvides.

Hvis produktionen ikke optimeres, smuldrer det økonomiske grundlag for virksomheden. Et konstant produktionsniveau er reelt en begyndende afvikling af produktionen med de personlige, samfundsmæssige og landskabelige konsekvenser, det giver. Samfundsmæssigt vil 0-alternativet derfor kunne betyde færre arbejdspladser dels på slagterierne, men også i de mindre lokale virksomheder (vognmænd, foderstoffer m.m.), og som følge af dette må det kunne forventes at samfundets indkomstdannelse mindskes.

10.2.1 Vurdering af 0-alternativ

Det er Aalborg Kommunes vurdering, at den øgede miljøpåvirkning, der kommer som følge af udvidelsen på husdyrbruget Nøringen 17 ikke påvirker lokalområdet i negativ retning.

Med hensyn til nabogener set i forhold til 0-alternativet kontra udvidelsen, er det Aalborg Kommunes vurdering, at udvidelse af dyrholdet ikke vil betyde væsentlig større gener for naboerne omkring Nøringen 17 end ved den nuværende produktion – jf. afsnittet om lugt-, støj- og fluegener samt lysforhold i miljøgodkendelsen.

Det er Aalborg Kommunes vurdering af de socioøkonomiske konsekvenser, at 0-alternativet, dvs. fastholdelse af et konstant produktionsniveau på Nøringen 17, ville være en begyndende afvikling af produktionen. Samfundsmæssigt vil 0-alternativet derfor kunne betyde færre arbejdspladser dels på slagterierne, men også i de mindre lokale virksomheder (vognmænd, foderstoffer m.m.), og som følge af dette må det kunne forventes at samfundets indkomstdannelse mindskes.

11 Husdyrbrugets ophør

11.1 Nedlukningsplan

I forbindelse med ophør vil der blive truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at overlevere anlægget i forsvarlig miljømæssig tilstand. Der vil således blive tilkaldt en slamsuger for at tømme gyllebeholderen samt gyllekummerne. Derudover vil der blive gennemført en rengøring af anlægget, således at der ikke forekommer forurening herfra. Spildevandet vil blive kørt ud på dyrkede arealer i henhold til lovgivningen. Udtjent inventar og andet metal vil blive leveret til produkthandleren og elektronisk udstyr vil blive leveret til genbrug. Andet affald vil blive afhændet efter miljølovens forskrifter.

Bygningsmassen vil helt eller delvis blive fjernet. Det sker i henhold til lovgivningen. I hvor stor en grad, at bygningerne fjernes, afhænger af deres tilstand og mulighed for anden udnyttelse. Gylletankene vil blive fjernet, når de ikke længere er brugbare for denne eller anden bedrift.

11.2 Vilkår for nedlukningsplan

57. Ved husdyrbrugets ophør skal der udføres følgende forureningsbegrænsende foranstaltninger.

- a. Gyllebeholderne, fortank med rørsystemer, gyllekanaler mv. skal tømmes og rengøres.
- b. Alle staldafsnitte skal tømmes for husdyrgødning og rengøres.
- c. Olietanke tilknyttet husdyrbruget skal tømmes.

58. Oplagring af husdyrgødning skal bortskaffes og stalde, lader og pladser m.v. skal rengøres.

59. Opbevaring af foder herunder ensilagestakke skal bortskaffes.

60. Farligt affald, restkemikalier, olieaffald, medicinaffald mv. skal bortskaffes i henhold til Aalborg Kommunes affaldsregulativer. (se afsnittet om affald).

11.3 Vurdering af ophør

Aalborg Kommune vurderer, at disse tiltag er tilstrækkelige til at undgå forureningsfare og til at sikre at ejendommen ikke vil blive et attraktivt levested for eksempelvis rotter.

12 Kontrol, egenkontrol og dokumentation

12.1 Vilkår for tilsyn, kontrol og egenkontrol

61. Der skal til enhver tid kunne fremvises dokumentation, der kan vise dyreholdets størrelse og sammensætning. Endvidere skal der kunne fremvises dokumentation for produktionens størrelse 4 år efter miljøgodkendelsen er meddelt (eller evt. udløbsdato for miljøgodkendelsen).
62. **For spalteskraber:**
- Enhver form for driftsstop skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed.
  - Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed af mere end 1 uge, og
  - Logbog, servicefaktura, registrering fra datalogger eller lignende, der dokumenterer, at skraberen/robotskraber er i drift og vedligeholdes, skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende
63. For den del af dybstrøelsen, som placeres i markstakke, skal følgende registreres i logbogen:
1. Mængder af dybstrøelse (Kg N eller gødning), som opbevares i markstak,
  2. Tidspunkter til placering af dybstrøelse i markstakke
  3. Tidspunkter for udbringning af dybstrøelse fra markstakke.
64. Der skal ved tilsyn foreligge dokumentation for anvendelsen af gødning i form af kopi af indsendte gødningsregnskaber. Ved afsætning af husdyrgødning skal antal DE dokumenteres via underskrevet Skema B1 (overførselsaftale) og indsendt gødningsregnskab.
65. Der skal ved tilsyn foreligge dokumentation for markdriften, f.eks. ansøgninger og markkort fra Grundbetalingsordningen og nøgletal fra markplanen.
66. Dokumentation i form af logbøger, kvitteringer, grundbetalingsansøgninger, gødningsregnskaber, forpagtnings- og overførselsaftaler (af mindst 1 års varighed) samt evt. grønt regnskab, aftaler om afsætning til biogasanlæg m.v. skal opbevares i mindst 5 år og forevises kommunen på forlangende.
67. Der skal føres register over husdyrbrugets affald, f.eks. i form af kvitteringer for bortskaffelse af de enkelte affaldsfraktioner. Registeret eller kvitteringer for bortskaffelse af affald skal opbevares i 5 år og forevises ved tilsyn.

13 Bilagsliste

- Lovoversigt
- Samlet oversigt med vilkår
- Bilag til habitatvurdering af projektet
- Kort over samtlige udbringningsarealer og beskyttet natur (§3).
- Kort over den eksisterende ladebygning, som ombygges til stald.
- Kort over udbringningsarealerne og transportveje.
- Kort over staldanlægget og nærmeste nabo, samlet bebyggelse og byzone.
- Kortbilag til projektets naturvurdering.
- Energirapport
- Beredskabsplan

14 Lovoversigt og kildehenvisninger

- Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. (Lovbekendtgørelse nr. 868 af 3. juni 2015) Populær titel: Husdyrloven
- Lov om miljøbeskyttelse (Lovbekendtgørelse nr. 879 af 26. juni 2010) Populærtitel: Miljøbeskyttelsesloven
- Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug. (Bekendtgørelse nr. 1283 af 8. december 2014). Populær titel: Godkendelsesbekendtgørelsen
- Bekendtgørelse erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. (Bekendtgørelse 594 af 4. maj 2015) Populær titel: Husdyrgødningsbekendtgørelsen
- Lov om landbrugsejendomme (lovbekendtgørelse nr. 26 af 14. januar 2015)
- Bekendtgørelse om brugerbetaling for godkendelse og tilsyn efter lov om miljøbeskyttelse og lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug (Bekendtgørelse nr. 463 21. maj 2007) Populærtitel: Bekendtgørelse om brugerbetaling
- Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines (Bekendtgørelse nr. 1321 af 21. december 2011) Populær titel: Olietankbekendtgørelsen
- Bekendtgørelse om affald (Bekendtgørelse nr. 1309 af 18. december 2012) Populær titel: Affaldsbekendtgørelsen
- Vejledning om ekstern støj fra virksomheder. Miljøstyrelsens vejledning nr. 5 af november 1984
- Bekendtgørelse om påfyldning og vask mv. af sprøjter til udbringning af plantebeskyttelsesmidler (Bekendtgørelse nr. 1355 af 14. december 2012)
- Aalborg Renovationsvæsens affaldsregulativer (findes på www.skidt.dk)

15 Samlet oversigt med vilkår

1 Meddelelse om miljøgodkendelse

2 Resumé og samlet vurdering

3 Generelle forhold

1. Godkendelsen omfatter samtlige landbrugsmæssige aktiviteter på husdyrbruget Nørengen 17, 9362 Gandrup, herunder alle arealer der er vist på kortbilag til miljøgodkendelsen.
2. Husdyrbruget skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet og med de ændringer, der fremgår af godkendelsens vilkår.
3. Der skal til enhver tid forefindes et eksemplar af denne miljøgodkendelse på husdyrbruget. De vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.
4. Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra denne afgørelses meddelelse. Bygge- og anlægsarbejder skal være iværksat senest 2 år efter miljøgodkendelsen er meddelt men den maksimale produktion skal være opnået senest 4 år efter, at godkendelsen er meddelt. Hvis det godkendte produktionsomfang ikke er opnået senest den 15. april 2020, bortfalder den del, der ikke er udnyttet. Dvs. at miljøgodkendelsen reduceres til det opnåede niveau.
5. Ændringer i ejerforhold (eller hvem der har ansvar for driften) skal meddeles til kommunen.

4 Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold

6. Såfremt der skal foretages en udskiftning af ladebygningens udvendige bygningsdele, så skal bygningens tag- og vægoverflader beklædes med ikke-reflekterende materiale i (farve) nuancer.
7. Den nye ensilageplads skal placeres i overensstemmelse med de forelagte oplysninger og den beskrivelse, der fremgår af denne godkendelse.

5 Husdyrhold, staldanlæg og drift

8. Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretningen udført, som angivet i tabel 5.1. Inden for dette produktionsniveau tillades mindre afvigelser i ind- og afgangsvægt, så længe det maksimale antal DE ikke overskrides og under forudsætning af at de beregninger, der har ligget til grund for lugt og natur (henholdsvis 146 tons dyr på stald og en ammoniakemission på 1.965 kg/år) ikke overskrides.
9. Produktionen skal foretages jævnt fordelt over året.
10. Den eksisterende malkekostald skal etableres som sengestald med fast gulv, 2 % hældning med skrabning hver 2. time, så det sikres, at gødning og urin hurtig fjernes fra gulvet (vist som bygning nr. 2 på vedlagte oversigtskort).
11. Den eksisterende ladebygning skal ombygges og indrettes som dybstrøelsesstald (vist som bygning nr. 4 på vedlagte oversigtskort).

12. *Kalvehytterne skal placeres som angivet på situationsplanen, jf. kortbilag til miljøgodkendelsen og de skal opstilles på et areal med støbt bund, som har fald mod afløb til opsamlingsbeholder/gyllekanal.*
13. *Ventilatorer skal renholdes efter behov – mindst én gang om året – samt vedligeholdes og efterses i henhold til producentens anvisninger for det pågældende anlæg. Ved driftsstop skal skaden udbedres og systemet skal hurtigst muligt være i drift.*
14. *Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne, herunder sikres at stier og båse holdes tørre, samt at staldene og fodringsanlæg holdes rene.*
15. *Tiltag til energibesparelser foreslået i energirapporten skal gennemføres i forbindelse med ibrugtagning af denne miljøgodkendelse.*
16. *Restvand fra rengøring af stalde og lignende skal ledes til opsamlingsbeholder eller gyllesystem og må herefter anvendes i overensstemmelse med bestemmelserne for restvand i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Opsamlingsbeholderen skal have en kapacitet svarende til mindst en afvaskning af staldene.*
17. *Al vask af dyretransportvogn/biler samt maskiner og redskaber, hvorfra der kan komme gødningsrester, skal foregå på støbt/tæt plads med opsamling og bortledning af restvandet til opsamlingsbeholder eller gyllesystemet. Pladsen skal overholde anvisningerne i kapitel 8 i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Hvis der er risiko for, at vandet fra pladsen kan indeholde rester af olie, skal restvandet passere et sandfang og evt. olieudskiller, før vandet ledes til opsamling. Pladsen kan anvendes til påfyldning af marksprøjte og udvendig vask af denne, hvis pladsen tillige overholder reglerne, herunder afstandsbestemmelserne m.v., i vaskepladsbekendtgørelsen.*
18. *Al vask af maskiner, redskaber og sprøjte skal foregå på en godkendt vaskeplads.*
19. *Husdyrbruget skal føre register over affaldsproduktionen. Registeret skal indeholde oplysninger om fraktion, art, mængde og sammensætning af det producerede affald. Farligt affald skal anmeldes, jf. kommunens regler herom.*
20. *Spildolie og farligt affald skal opbevares i egnede beholdere med tætsluttende låg. Beholderne skal placeres på en fast, tæt bund med opkant eller i en spildbakke. Opsamlingskapaciteten skal svare til volumen på den største beholder. Oplagspladsen skal som minimum være overdækket med et halvtag.*
21. *Opbevaring af diesel / fyringsolie i overjordiske tanke skal til enhver tid ske i en typegodkendt beholder, som er opstillet i henhold til typegodkendelsen, og der må ikke være mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand. Overjordiske tanke skal sikres mod påkørsel.*
22. *Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund, således at spild kan opsamles, og således at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.*
23. *Handelsgødning skal opbevares på et areal med fast bund.*
24. *Flydende handelsgødning skal opbevares i tanke, hvorunder der er et opsamlingskar, som kan rumme indholdet i den største af tankene og evt. den mængde regnvand, der måtte være i opsamlingskarret. Opsamlingskarret skal tømmes så ofte for regnvand, at der stadig er plads til indholdet af den største beholder. Indholdet i opsamlingskarret skal behandles som landbrugsmæssigt restvand, og dermed tilføres gyllebeholder eller opsamlingsbeholder, eller det kan udbringes på marker efter husdyrgødningsbekendtgørelsens regler. Beholdere for flydende handelsgødning skal anmeldes til kommunen efter byggelovens regler.*

25. Påfyldning og aftapning af flydende handelsgødning skal ske under konstant overvågning.
26. Beholdere for flydende handelsgødningsgødning skal indgå i husdyrbrugets beredskabsplan, og ved større udslip skal beredskabstjenesten alarmeres, og tilsynsmyndigheden skal underrettes.
27. Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til øjeblikkeligt at anmelde dette til **Alarmcentralen, tlf.: 112** og efterfølgende straks at underrette **Aalborg Kommune, Miljø- og Energiforvaltningen på tlf.: 99 31 20 00**.
28. Der skal forefindes en opdateret beredskabsplan på husdyrbruget, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Planen skal være tilgængelig og synlig for husdyrbrugets ansatte og øvrige, der færdes på husdyrbruget (vedlagt som bilag).

6 Gødningsproduktion og –håndtering

29. Der skal fra husdyrbruget afsættes kvæggylle svarende til 54 DE i planperioden (1/8 til 31/7) ved fuld produktion.
30. Den samlede produktion må ikke overstige 318,71 DE, medmindre der er indgået en skriftlig aftale om afsætning af husdyrgødning fra bedriften til et biogasanlæg, jf. tabel 6.1 eller at der er udarbejdet en §16-miljøgodkendelse for de arealer, hvorpå gyllen skal udbringes.
31. Den afgassede gylle må ikke tages retur.
32. Ændringer i opbevaringskapaciteten, både i opadgående og nedadgående retning, skal godkendes af tilsynsmyndigheden, før ændringen foretages.
33. Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås.
34. Påfyldning af gylle skal ske fra gyllevogn med påmonteret suge/pumpetårn.
35. Placering af ensilagestakke, der ikke placeres på fast bund med afløb til opsamlingsbeholder skal indtegnes på kortbilag og fremvises tilsynsmyndigheden på forlangende.

7 Forurening og andre gener fra husdyrbruget

36. I den eksisterende malkekostald skal der i gangarealerne installeres skraber.
37. Skraberer skal være forsynet med timer.
38. Tværgange, som ikke skrubes automatisk, skal hver dag rengøres manuelt mindst 2-3 gange.
39. Skraberne skal være i drift året rundt og skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.
40. Enhver type af driftsstop på anlægget skal noteres i drifts-logbogen.
41. Husdyrbruget skal drives og renholdes således, at lugtgener begrænses mest muligt.
42. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at driften af husdyrbruget giver anledning til væsentligt flere lugtgener for de omkringboende end forventet, skal husdyrbruget lade udarbejde en handlingsplan for at nedbringe lugtgenerne, herunder evt. at foretage lugtmålinger. Inden dokumentationsprogrammet iværksættes, skal det godkendes af

tilsynsmyndigheden, og undersøgelsens omfang vil efter konkret vurdering blive fastsat af tilsynsmyndigheden. Alle udgifter i forbindelse med ovennævnte afholdes af husdyrbruget.

43. Viser ovennævnte dokumentation, at der er væsentlige lugtgener, skal de afhjælpende foranstaltninger udføres efter nærmere aftale med tilsynsmyndigheden.

44. Kravet om dokumentation af lugtforholdene kan højst fremsættes en gang årligt, med mindre den seneste kontrol viste, at lugtemissionen ikke kan overholdes.

45. Der skal på husdyrbruget foretages effektiv fluebekæmpelse som minimum i overensstemmelse med de til enhver tid gældende retningslinjer for fluebekæmpelse.

46. Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, så der ikke opstår risiko for ophold af skadedyr (rotter m.v.).

47. Ved transport af gylle på offentlige veje skal gyllevognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, således at spild ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal dette straks opsamles.

48. Transport af foder og øvrige hjælpemidler til og fra husdyrbruget må ikke give anledning til gener. Transport af dyr til og fra husdyrbruget skal fortrinsvist ske mandag til fredag i tidsrummet kl. 08 -18. Leverancer af dyr til slagteri er undtaget, da disse ikke planlægges af landmanden, men af slagteriet, og sker på alle tider af døgnet.

49. Virksomheden skal for egen regning dokumentere, at støjvilkår overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder generne væsentlige.

50. Støjmålinger skal udføres som beskrevet i Miljøstyrelsens til enhver tid gældende støjberegningsvejledning og foretages i punkter, som forinden aftales med tilsynsmyndigheden.

51. Virksomhedens bidrag til støjbelastningen må ikke overstige følgende værdier målt ved nabobeboelsen eller dennes opholdsarealer:

52. Driften må ikke medføre støvgener udenfor husdyrbrugets arealer.

53. Fodersiloer skal indrettes således at støvgener i forbindelse med indblæsning af foder undgås, f.eks. med melcykloner eller anden støvbegrænsende foranstaltning.

54. Driften af husdyrbruget må ikke give anledning til lysgener for omboende.

8 Arealerne

55. Udbringning af husdyrgødning fra produktionen må kun finde sted på de 138,57 ha udspretningsareal, som fremgår af kortbilag til miljøgodkendelsen.

56. Der må ikke tilføres husdyrbrugets arealer anden organisk nitrat- eller fosforholdig gødning som f.eks. affald.

9 Bedste tilgængelige teknik (BAT)

10 Alternative løsninger og 0-alternativet

11 Husdyrbrugets ophør

57. Ved husdyrbrugets ophør skal der udføres følgende forureningsbegrænsende foranstaltninger.

- a. Gyllebeholderne, fortank med rørsystemer, gyllekanaler mv. skal tømmes og rengøres.
- b. Alle staldafsnitte skal tømmes for husdyrgødning og rengøres.

c. Olietanke tilknyttet husdyrbruget skal tømmes.

58. Oplagring af husdyrgødning skal bortskaffes og stalde, lader og pladser m.v. skal rengøres.

59. Opbevaring af foder herunder ensilagestakke skal bortskaffes.

60. Farligt affald, restkemikalier, olieaffald, medicinaffald mv. skal bortskaffes i henhold til Aalborg Kommunes affaldsregulativer. (se afsnittet om affald).

12 Kontrol, egenkontrol og dokumentation

61. Der skal til enhver tid kunne fremvises dokumentation, der kan vise dyreholdets størrelse og sammensætning. Endvidere skal der kunne fremvises dokumentation for produktionens størrelse 4 år efter miljøgodkendelsen er meddelt (eller evt. udløbsdato for miljøgodkendelsen).

62. **For spalteskraber:**

- Enhver form for driftsstop skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed.
- Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed af mere end 1 uge, og
- Logbog, servicefaktura, registrering fra datalogger eller lignende, der dokumenterer, at skraber/robotskraber er i drift og vedligeholdes, skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende

63. For den del af dybstrøelsen, som placeres i markstakke, skal følgende registreres i logbogen:

1. Mængder af dybstrøelse (Kg N eller gødning), som opbevares i markstak,
2. Tidspunkter til placering af dybstrøelse i markstakke
3. Tidspunkter for udbringning af dybstrøelse fra markstakke.

64. Der skal ved tilsyn foreligge dokumentation for anvendelsen af gødning i form af kopi af indsendte gødningsregnskaber. Ved afsætning af husdyrgødning skal antal DE dokumenteres via underskrevet Skema B1 (overførselsaftale) og indsendt gødningsregnskab.

65. Der skal ved tilsyn foreligge dokumentation for markdriften, f.eks. ansøgninger og markkort fra Grundbetalingsordningen og nøgletal fra markplanen.

66. Dokumentation i form af logbøger, kvitteringer, grundbetalingsansøgninger, gødningsregnskaber, forpagtnings- og overførselsaftaler (af mindst 1 års varighed) samt evt. grønt regnskab, aftaler om afsætning til biogasanlæg m.v. skal opbevares i mindst 5 år og forevises kommunen på forlangende.

67. Der skal føres register over husdyrbrugets affald, f.eks. i form af kvitteringer for bortskaffelse af de enkelte affaldsfraktioner. Registeret eller kvitteringer for bortskaffelse af affald skal opbevares i 5 år og forevises ved tilsyn.

13 Bilagsliste

14 Lovoversigt og kildehenvisninger

15 Samlet oversigt med vilkår

Habitatvurdering – beregning af Nitrat- og fosforudvaskning til Langerak

Miljøstyrelsens vejledning omfatter to dele.

For det første skal det vurderes, om det pågældende projekt i sig selv påvirker vandområdet med mere end 5 pct. af den samlede næringsstofbelastning til området (1 pct. for særligt følsomme vandområder). Denne del af kriteriet er baseret på en DMU-rapport¹⁵ om, hvor stor en nitratudvaskning, der skal til, for at der kan konstateres en tilstandsændring i vandområder. Miljøstyrelsen antager ifølge vejledningen, at grænsen for, at der kan ses en påvirkning, er den samme for fosfor som for nitrat.

Den anden del af kriteriet omfatter en vurdering af, om det pågældende projekt i kumulation med andre projekter kan påvirke vandområdet negativt.

Ovenstående afskæringskriterium er udarbejdet i samarbejde med Kammeradvokaten, som har udtalt, at vurderingen er i overensstemmelse med habitatdirektivet. Natur- og Miljøklagenævnet har i afgørelser i efteråret 2010 stadfæstet vejledningen for så vidt angår belastning med kvælstof.

Natur- og Miljøklagenævnet har i en sag¹⁶ afgjort, at i tilfælde hvor arealer ligger i opland til Langerak (som ikke er et habitatområde), skal beregningerne foretages i forhold til Langerak, selv om habitatvurderingen handler om belastningen af de tilgrænsende habitatområder Aalborg Bugt og Nibe-Gjøl Bredning.

Vurdering af projektet i kumulation

Ifølge vejledningen må antal dyreenheder (DE) i det aktuelle opland ikke være stigende siden 1. januar 2007. Hvis der er andre kilder til nitratudvaskning, end den samlede husdyrproduktion (fx dambrug eller ny bebyggelse), der har givet anledning til en øget nitratudvaskning fra det aktuelle opland siden 1. januar 2007, skal dette inddrages i vurderingen. Dette for at sikre, at en eventuel øget nitratudvaskning fra andre kilder end den samlede husdyrproduktion kan medføre et skærpet krav i godkendelsen, der modsvarer miljøeffekten af den øgede nitratudvaskning i det aktuelle opland. Gennemførte initiativer, fx etablering af vådområder, som reducerer nitratudvaskningen fra det aktuelle opland, kan ikke anvendes til at tillade et øget dyretryk i det aktuelle opland.

Den 8. december 2014 trådte en ændring til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen¹⁷ i kraft, ifølge hvilken husdyrholdet på oplandsniveau anses for stigende, når data viser, at stigningen er på 1% eller mere siden 2007.

Miljøstyrelsens har i 2015 offentliggjort en oversigt, som viser den hidtidige udvikling i dyretrykket i de enkelte oplande fra 1. januar 2007 og frem til seneste indberetning til CHR.

¹⁵ Effekter af øgede kvælstoftilførsler på miljøet i danske fjorde. Faglig rapport fra DMU nr. 787, 2010

¹⁶ NMK-132-00401

¹⁷ Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1283 af 8. december 2014

For oplandet til Langerak viser opgørelsen et fald på over 1% i husdyrtrykket, jf. nedenstående skema.

Vandopland	DE i Oplandet 2007	DE i Oplandet 2015	Fald ift. 2007
Langerak	54.248	51.989	2.259 DE (svarende til ca. 4%)

I vandplanen beregnes den forventede baseline påvirkning i 2015 som påvirkningen i korrigeret for effekterne af allerede planlagte og gennemførte tiltag til reduktion af påvirkningen.

I hovedopland Limfjorden finder følgende tiltag sted:

- Spredt bebyggelse: Forbedret spildevandsrensning
- Renseanlæg: Forbedret spildevandsrensning eller nedlæggelse
- Regnbetingede udløb: Etablering af "sparebassin"/separatkloakering
- Dambrug: Forbedret spildevandsrensning eller opkøb

Ifølge vandplanen vil der ske reduktion i udledning af såvel N som P fra alle de nævnte kilder i perioden 2005-2015 og Aalborg Kommune vurderer derfor, at der ikke i perioden 2007-2015 vil være stigende belastning af vandområdet fra de omtalte kilder.

Aalborg Kommune har ikke i perioden givet tilladelse til nye dambrug og der har været nedgang i foderforbrug for de eksisterende dambrug i Aalborg Kommune.

Samtidig viser den seneste opgørelse et fald i udvikling i husdyrtrykket i oplandet til Langerak.

Aalborg kommune vurderer derfor, at projektet ikke i kumulation med andre projekter kan påvirke vandområdet negativt.

Vurdering af projektet i sig selv

Aalborg Kommune har vurderet, at Langerak kan karakteriseres som et lukket bassin¹⁸. Udvaskningen af næringsstoffer fra den ansøgte husdyrproduktion skal derfor være mindre end 1 pct. af den samlede udvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland.

Beregningerne i tabel 1 nedenfor viser, at det ansøgte for så vidt angår kvælstof vil udgøre mindre end 1 pct. af den samlede udvaskning til Langerak.

Tabel 2 viser, at for så vidt angår fosfor vil den skønnede forøgelse i worst-case-udvaskning som følge af projektets fosforoverskud udgøre mindre end 1 pct. af den samlede fosfortilførsel til Langerak.

Ifølge afskæringskriteriet vil det ansøgte således ikke i sig selv have en skadevirkning på de aktuelle vandområder.

Konklusion

På baggrund af ovenstående vurderer kommunen, at projektets udledning af kvælstof og fosfor til Aalborg Bugt og Nibe-Gjøl Bredning via Langerak hverken i sig selv eller sammen med andre kilder og projekter i området vil medføre nogen væsentlig negativ påvirkning af habitatområderne.

¹⁸ Jfr. <http://www.naturstyrelsen.dk/NR/rdonlyres/62D9C316-137F-484B-B833-9E0B78E0AB0F/0/Vandoplande.pdf>

Tabel 1: Overslag over kvælstofoverskud ift. det samlede bidrag til vandområdet		
Vandområde – Langerak		
Opland til vandområdet, ha		101159
Dyrket areal 2009 i oplandet til Natura 2000 området, ha		56200
Reduktionspotentiale (jf. nitratklassekortlægningen), pct.		57
Standardudvaskning fra rodzonen (jordtypeafhængig), kg N/ha/år		83
Udvaskning fra det dyrkede areal, t N/år (83 x 0,43 x 56200/1000)		2006
Udvaskning fra øvrige opland (standard), t N/år (10 x 0,43 x 44959/1000)		193
Udvaskning i alt fra oplandet, t N/år		2199
Det ansøgte		
Reduktionsprocent for de konkrete arealer, pct.		85
Areal til udspreddning i alt i opland til Nordlige Kattegat, ha		138,6
Udvaskning fra rodzonen, "Merudvaskning fra husdyrbrug", kg N/ha/år		-6,3
Samlede påvirkning til Natura 2000 området, kg N/år		-131
Ansøgt kvælstofbidrag af samlede kvælstofbidrag til vandområdet, pct.		0,0
Tabel 2: overslag over fosforoverskud sat i forhold til den samlede fosfortilførsel til vandområdet		
Det ansøgte		
Areal i oplandet til Langerak, ha		138,6
Fosforoverskud per hektar pr. år		3,2
% forøgelse i godkendelsesperioden		1,28
Worst case udvaskning, kg P/ha pr. år		1
Worst case påvirkning fra husdyrbruget, kg P pr år		1,8
Belastning af Langerak		
Tab fra landbrugsareal, kg P (56200 ha, 0,2 kg P/ha)		11240
Tab fra udyrket areal, kg P (44959 ha, 0,08 kg P/ha)		3596
Øvrige kilder (bebyggelse), kg P		15200
Samlet belastning, kg P		30036
Husdyrbrugets andel af påvirkningen		0,0